

JAVA-BODE.

NUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858.

Woensdag, 11 Augustus.

N°. 64.

HOOFD-BUREAU: Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij V. H. NOMAN, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij E. FUHRI & Co. en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling 25 „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en
Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling 25 „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

beschikking van zijne Excellentie den Minister van Staat,
van Koloniën, van 15 April 1858, litt. A. No. 3, is
van-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, Mr.
C. van Nieuwenhoven Helbach, laatstelijk officier van
te Makassar, verleend eene verlenging van verlof voor den
zes maanden.

Civil Departement.

Benoemd:

commissie-controleur der inkomende en uitgaande regten te
Padang, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten
te Bandjermasin J. W. A. Abbink.
ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Bandjermasin,
de ambtenaar op non-activiteit C. J. Visser, laatstelijk
commissie-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te
Bankallang (Madura).

ADVERTENTIE.

Postkantoor.

Landmail van Augustus.

Directeur der posten te Batavia herinnert bij deze be-
kenden, dat de 2de mail-steamers in Augustus, den 25sten
vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden,
postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op
dag, den 24sten Augustus aanstaande:
vonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz, enz.
vonds ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton
en andere eilanden.

Eerste Oproeping.

den 3den Junij 1858 is, in de nabijheid van Tadjoe, resi-
den, Japara, aan het strand gevonden:
hout, lang 55 duimen, 6 duimen, en swaar in midden-
voet 4 duimen, zonder merk.
artikel, waarvan de eigenaar onbekend is, is alhier
gevoerd worden.
gene, die vermeent daarop aanspraak te kunnen maken, wordt
ocht, onder overlegging van bewijzen, zich te wenden tot den
rent van Japara.

VENDUTIE.

Op Donderdag, den 12 Augustus, voor het woonhuis van den
A. Loudon, op het Koningsplein, door Cassalette & Co.
Op Vrijdag, den 13 Augustus, voor het commissiehuis van
den Dennison & Co.
Op Dingsdag, den 17 Augustus, voor de pakhuizen der heeren
Bahr en G. Kinder door Cassalette & Co.

Oproeping van Crediteuren.

de Javasche Courant van heden, worden opgeroepen de de-
naren en crediteuren in de navolgende boedels:
Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Ngawi, van
den de chineesche vrouw Tan Tan Nio en den chinees Tan
Bie.
Door de boedelkamer te Soerabaja, van wijlen den chinees Oen
Jen.
Door de agenten der Soerabajasche boedelkamer te Sumanap,
van wijlen den chinees Ong Tianghian.
Door de boedelaanvaarder, van wijlen den heer Willem Ihnken.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 7 tot en met den 10 Augustus 1858.
MARINE HOTEL. F. Hugenholtz en Echtgenoot, van Soera-
— W. S. Cramer, van Idem. — J. Draaijer Bz., van

Samarang. — A. Bade, van Idem. — B. M. van Alphen, van
Rotterdam. — J. L. van Iselmaden, van Idem. — Broekmeijer
en Echtgenoot, van Soerabaja. — F. B. Toewater, van de Reede. —
van Affelen van Saamsfoort en Familie, van Rotterdam. — Mevr.
Kruthoffer en Dochtertje van Idem. — G. Kramers en Echtge-
noot, van Idem. — J. van Stolk, van Padang. — B. Brem, van
Amsterdam. — J. van Gorkum van Idem. — H. R. Bok en Fa-
milie, van Nederland. — J. C. Berk en Echtgenoot, van Amster-
dam. — F. Hagen, van Idem. — Mevr. Wilmes, van Idem. —
C. B. Brandligt, van Cardiff. — H. G. van Geneven van Idem. —
G. Bouwmeester, van Idem. — L. van Kraandras van Idem. —
J. C. Detering, van Anjer. — Meijvr. C. S. Nepper, van Rot-
terdam. — Meijvr. S. A. Nepper, van Idem.

HOTEL WILLEM II. H. Ikler, van de Reede. — J. Jans-
sen, van Idem. — P. J. van Chijst, van Idem. — A. Valkeniet,
van Amsterdam. — Gosenon, van Samarang.

HOTEL DES INDES. H. Fievel, van Djocjocarta. — van
Rheede van Oudshoorn met Mevrouw en 4 Kinderen, van Pa-
dang. — Bijk, van Onrust. — J. B. Bijleveldt, van Idem. —
L. P. Le Compt, van Bourbon. — J. Raule, van Amerika. —
Jhr. G. A. van Niepen, van Onrust. — Meijvr. S. E. van
Dijk, van Nederland. — F. de Kock, van Bandjar. — King, van
Engeland. — Deighton, van Batavia.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. S. Sandberg, van Am-
sterdam. — Gustav Sillem, van Idem. — B. Helderling, van
Idem. — C. Haighton, van Groningen. — G. van Os, van Idem. —
M. Posno, van Amsterdam. — J. H. Radenberg, van Idem. —
M. Wilderinge en Familie, van Idem. — Meijvr. Kiel, van
Idem. — H. Hymans, van Thiel. — J. G. Thomsod, van Eden-
burgh. — D. A. Florijn, van Samarang. — L. Bras en Fam-
ilie, van Idem. — van Tegnagell de Raat en Familie, van Rot-
terdam. — C. de Croot, van Amsterdam. — Carlier, van de
Reede. — A. van der Windt, van Cardiff.

JAVA HOTEL. A. H. Strackholder, van Bahia. — Mevr.
de wed. L. de Jong, van Rotterdam. — Meijvr. W. H. de Jong,
van Idem. — B. J. Schipper, van Padang. — D. Forbes Brown-
ning, van Rotterdam. — J. S. van Dam, van Macao. — P. P.
Hoogland, van Singapore. — C. van Rijn van Alkemade, van
Brouwershaven. — F. A. Joseph, van Rotterdam. — J. G. Tromp,
van Rembang.

Vertrekkende Personen.

W. J. R. van Beuschem. — J. P. Gosenon. — Mr. W. à
Brakel Reiger.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe J. C. Cramer,
Dibbets.
PADANG, 6 Julij 1858. (2246)

Bevallen van eene DOCHTER, C. P. G. Van Groll,
Meeng.
JAPARA, den 26 Julij 1858. (2228)

Bevallen van eene DOCHTER, A. W. Hofland, de Groot.
SOEBANG, 1 Augustus 1858.
(PAMANOERAN EN TIJASSEM LANDEN).
Eenige kennisgave (2:68)

Bevallen van eene DOCHTER, A. S. W. Kock, Meijer.
BUIZENZORG, den 1 Augustus 1858. (2229)

Bevallen van eenen ZON, C. de Nijs Bih, de Perez.
BATAVIA, den 5 Augustus 1858. (2256)

Bevallen van eene DOCHTER, M. Van Velthuisen,
Shields.
SAMARANG 3 Augustus 1858. (2267)

Bevallen van eene DOCHTER, T. Leon, Vrijdag.
BATAVIA, den 5 Augustus 1858. (2276)

Vendutie

Op Donderdag den 12 Augustus 1858,

voor het woonhuis van den Hoog Edel Gestr. Heer

Mr. A. LOUDON,

op den hoek van het Koningsplein en Rijswijk,

door Cassalette & Co.,

van Wagens, drie spannen goede Paarden,

Tuigen, Zadels, etc.,

eenen netten en goed onderhouden Inboedel,
bestaande uit:

Mahonie- en andere houtsoorten Meubels, een Ameu-
blement van zwart *Velours d'Utrecht*, Spiegels,
Schilderijen, Lampen, Porcelainen Serviezen, Glas-
en Crystalwerk, Pleetwerk, eene ijzeren *Geldkist*, eene
uittuimende *Vloel*, eene voor dit klimaat vervaar-
digde *PIANINO*, Wapens, waaronder een bijzonder
goed *Jagtgeweer* van Lepage te Parijs, *Bloemen*
in potten, enz.

Als mede:

EENE BEZETTE KOE,

Bengaalsch ras en eene Koe met Kalf bas-
taard, Europeesch ras. (2249)

Op de Vendutie

van Donderdag, den 12den Augustus, bij
den WelEd. Gestr. Heer Mr. A. Loudon,

zal almede verkocht worden:

Eene Bendie met Engelsche
veeren, wielen en oliebusen,

EEN BENDIETUIG,

met pleet gemonteerd, en

Twee goed gedresseerde
BENDIE PAARDEN.
(2284) CASSALETTE EN CO.

Op Vendutie

bij den Hoog Edel Gestr. Heer Mr. A. Loudon,
zal worden verkocht:

1 MELODIUM SÉRAPHINE,

afkomstig van wijlen den WelEdel Gestrengen Heer
Dr. Blankenburg. (2285)

de quadrille en daarop zijne dame in drie dansen. Beide
jonge dames begonnen haar nu gevaarlijk te achten, en
hoorden met niet weinig genoegen haar het verlangen
uiten, om Elmwood te verlaten. Toen zij dus te huis
kwamen en Lucy naar hare kamer gegaan was, stelden
zij alles in het werk, om hare moeder tot gelijke gedach-
ten op dit punt te brengen; iets, dat haar niet veel
moeite kostte, wijl mevr. Lonsdale wel inzag, dat het
hare bekenden en vriendinnen onredelijk zou voorko-
men, dat Lucy, na eens een bal bezocht te hebben, voor
het vervolg van alle gezelschappen en partijen uitgeslo-
ten werd.

Een brief, dien Lucy den volgenden morgen ontving,
maakte een einde aan de zaak. Het was een brief van
eene vriendin en verre bloedverwant harer moeder —
zekere mevr. Saville, die haar schreef, dat zij tot haar
innig leedwezen het groot verlies had vernomen, dat
Lucy had geleden, dat zij thans door de gewezen min-
gehoord had waar zij was, en zich nu haastte, haar als
eene gunst te verzoeken ten harent te komen, om met
haar de zorgen voor de opvoeding van haar enig kind
te deelen.

De vreugde en dankbaarheid, welke Lucy bij het le-
zen van dien brief zoo vol hartelijkheid, gevoelde, is
moeijelijk te beschrijven, en zij had moeite om te be-
letten, dat men het geluk op haar gelaat lezen kon, toen
zij den onschatbaren brief aan hare tante overhandigde.

Mevr. Lonsdale scheen over den inhoud verwonderd,
en zeide na de lezing: *ik weet niets van die mevrouw*
Saville; doch zoo zij, gelijk zij zegt, de weduwe van
een officier van het Indisch leger is, en eene vriendin
uwer moeder was, dan denk ik, dat zij ten minste *sal-*
soentlijk is. Ik heb er dus niet tegen, dat gij bij haar
gaat, zoo zij zich met u wil belasten; in allen gevalle
is het voor u beter, dan bij eene dienstmeid te gaan
wonen.

Met de in dezen hartelijken vorm gegeven toestem-
ming moest Lucy zich tevreden stellen; onmiddellijk
schreef zij, dat zij het aanbod aannam, en aan vrouw
Barton, welke verandering in hare plannen gekomen
was.

Twee dagen later stond zij weêr gereed, om op reis
te gaan, ditmaal echter niet per spoor, maar in
eene diligence, die op het middaguur dagelijks Elmwood
voorbijreed.

De klank van de trompet liet zich reeds in de verte ho-
ren, en Lucy ging naar de woonkamer, om afscheid te ne-
men. Mevr. Lonsdale stak haar twee vingers toe en raakte
haar voorhoofd met haar ijsskoude lippen aan, daarbij aan-
merkende: *ik hoop, Lucy, dat gij, als wij elkaar eens we-*
der ontmoeten, een duidelijker begrip van uwe pligten
zult erlangd hebben. Elisabeth, van haar borduurwerk
opziende, reikte haar met koninklijke waardigheid de hand
en hoopte, dat hare nicht, naarmate zij wat ouder werd

Het plaatsbriefje voor de eerste klasse (vervolg.)

Toen zij Lucy's woorden vernam, zeide zij, na een
ogenblik aarzelen, zeer bedaard: *Morgen, Lucy, als*
gij wat bedaard zijt, zullen wij over de zaken praten.
waarop Maria als naar gewoonte haar in de rede viel.
zeggende: *Als Lucy zoo graag gaan wil, mama, dan*
zal ik haar niet tegenhouden, wees daar zeker van.
terwijl Elisabeth op vasten toon er op liet volgen, *zoo*
denk ik er ook over; maar was ik in mama's plaats,
dan zoud ik haar naar eene kostschool, om van haar
romaneske kuren genezen te worden.

De jonge dames hadden even goed als hare moeder
bemerkt, dat zij bij deze gelegenheid door hare nicht in
de schaduw gesteld waren, en dit konden zij haar niet
het vergeven; het genoegen, dat zij ondervonden had-
den, toen zij zagen, dat kolonel Raleigh geen acht op
haar sloeg noch haar zocht (want zij wisten niets van
haar korte ontmoeting op den trap) achten zij echter
geene genoegzame schadeloosstelling voor de opletten-
heden, die haar door anderen bewezen waren. Vooral
Maria was hier over zeer verbitterd, wijl een jonge
baron met een niet onaanzienlijk vermogen, met wien
zij niet weinig gecoquetteerd had, en voor wien zij in-
derdaad genegenheid gevoelde, dien avond slechts eens
met haar gedanst had, waarna hij geheel verzonken
scheen in de bewondering van Lucy, zijne *vis-à-vis* in

VENDUTIE

Op Vrijdag den 13 Augustus 1858,

voor het Commissiehuis van

ABELEN, DENNISSON & CO.,

Van Lijnwaden, 30 dozijn Witte en Bonte Hemden, een factuur gemaakte kleeven, 4 stellen Engelsche wagentuigen, Witte, Zwarte en groene Verf, Durhamsche Mosterd, Haantjes Bier, 30 vaten Pale Ale, Boter, Tafel-Rozijnen, en Amandelen in kistjes, ronde Tapijten. Alkaten, een prachtig Tapijt, lang 22 voet, breed 16 voet 6 duim, en

wegens tijdgebrek, op de Vendutie van laatstleden Donderdag gedeeltelijk onverkocht gebleven

Americaansche goederen,

bestaande uit:

Wipstoelen met paardenhaar bekleed, dito met rotting (Imitatie Palembangse), 500 kistjes Boston Zeep, Yskisten, Tabak, Pilot Brood, Meel, Waskaarsen, Terpentijn, Harst, enz. (2292)

Vendutie

Op Dingsdag den 17den Augustus voor de pakhuizen der heeren C. Bahre en G. Kinder aan de groote rivier,

tegen 4 pCt. Vendusalaris, door

CASSALETTE EN CO.,

van eene groote partij Glas en Aardewerk, Kom-potten, Rozenoliefeschjes, Bloempotten, ronde en lang-werpige witte marmeren Bladen voor tafels, consoles enz. Engelsch Zuur, Kramerijen in Soorten, Knoopen, Lampenkousen, Spelden, Percussions, Accor-déons, Violon, Geparfumeerde Zeep, Engelsche Tafel-messen in Stellen van 26 stuks, eene factuur Engel-sche schrijf en reis Nécessaires, Aanzettriemen, Scheer-kwasten, Nagelborstels, Reiszakken, Parfumerijen, Car-tonnages, Parasols; voorts eene factuur Modewaren bestaande in Zijden, halfzijden en barège Japounen, gemaakte Hemden, Pantalons à Galons, wit en gekleurd Piqué, benevens andere Vestenstoffen. Verder een der-tigtal gebruikte Arakleggers, eene partij Bengaalsche Coeniezakken en tot sluiting van het Fransche fac-tuur aangebragt van Bordeaux per Ville de Paris van 100 Kisten à 4 doz. Calon ST. Estéphe. 100 " " 1 " Haut Valence. 100 " " 1 " Cognac Palmer freres. 100 manden à 1 doz. fransch Bier van Labarthe. 30 Kisten à 4 " Chateau Léoville. 30 " Exquise Slaolie. 30 " puik Champagne 1/2 fl. Cramant Mousseux. 40 " " 25 wit porceleinen Theeserviezen. 47 Balen à 10/m Kariken. 3 Kisten Geass.: Conserves hoofdzakelijk Patés. 40 " " 1 doz. Eau de Lavande. 20 " " 2 Blikken Essence de Thérbentine. 40 Kistjes à 12 flacons geassorteerde Bonbons etc. etc.

Van bovengenoemde dranken zijn van af heden bij de ondergeteekenden monsters verkrijgbaar, (2285). CASSALETTE en Co.

Op Vendutie

van Dingsdag, den 17den dezer, bij de heeren C. BAHRE & G. KINDER,

zullen alsnog tot sluiting van rekening à tout prix wor-den verkocht de volgende uitmuntende Rhijnwijnen, als:

20 kisten à 1 Doz. Steinberger Cabina.
30 do. " 1 " Rudesheimerberg
30 do. " 1 " Marcobrunner
25 do. " 1 " Claus Johannisberger
25 do. " 1 " Liebfraumilch
25 do. " 2 1/2 fl. Steinberger-Cabinet

waarvan mede de monsters bij de ondergeteekenden verkrijgbaar zijn.

Deze wijnen van buitengewoon goede kwaliteit kun-nen bijzonder worden aanbevolen, zijnde uit de hand nimmer beneden f 36 verkocht.

(2286) CASSALETTE EN Co.

spoedig minder romanesk en wat verstandiger zou wor-den: doch Maria, en alleen zij, volgde haar naar het hek en nam daar op hartelijke wijze afscheid van haar, zeggende, dat het haar genoegen zou doen, haar weer te zien; toen zij haar echter een goede reis wenschte, kon zij niet nalaten er op satiriekken toon bij te voegen, »dat zij dit-maal evenwel geen galanten kolonel tot reisgenoot zou hebben.» Zij had een blik in de diligence geslagen en gezien, dat die geheel ledig was.

Het speet Maria eigenlijk, dat zij van hare nicht moest scheiden, want hare jaloezy was nu weer voorbij, en zij bedacht, dat zij steeds in haar eene beminnelijke gezellin gevonden had, die met deelneming de verhalen van hare verongelijken en onaangenaamheden had aangehoord. En Lucy speet het ook meer, dan zij ge-dacht had; op het oogenblik echter, dat zij Maria kuste, kwam een hond tegen haar opspringen, die gedurende haar verblijf op Elmwood haar trouwe vriend geweest was — de arme Nigel, dien zij nu ging verlaten en die van de plaats ontsnapt was, om, naar hij meende, de gewone wandeling met haar te doen. Een traan kwam in haar oog, toen zij hem voor het laatst streelde. Zij stapte in de diligence, de conducteur blies op zijn hoorn, en weldra had Lucy Elmwood achter den rug.

Na een ridje van drie uren, kwam de diligence in het fraaie dorpje Clevedon aan, en vijf minuten later

Vendutie te Tangerang,

Op Dingsdag den 17 Augustus 1858,

VAN MEUBELS, ENZ.,

en een Opstal van steen met pannen gedekt, staande in de kampong Kaliepasier te Tangerang, toe-behoorende aan den boedel van wijlen den Heer J. Th. May van Vollenhoven. (2272)

VENDUTIE

Op Woensdag, den 18 Augustus 1858,

voor het Commissiehuis van

Gebres. ROSELJE & CO.,

voor rekening des boedels van wijlen den Heer E. J. H. van der Beek,

van:

2 geheel nieuwe Piano's van J. F. Cuijpers.
2 " " massief mahonijhouten Spiegelkasten.
1 " " Bonheur-du-Jour.
1 " " Secrétaire.
1 paar " Speeltafels.

Porceleinen Eet- en Theeserviezen, Vazen en Eta-gère Voorwerpen, Servetgoed, Brockenstof, Passement, etc. etc.

voorts voor rekening van anderen:

K Een factuur Spiegels en Schilderijen.
L " geheel nieuw Ameublement, bekleed met rood gebloemd Velours d'Utrecht.
" " id. id. met leder.
" Twee geheel nieuw Consoles.
" " Cléopatra's.
" Vier " Voltaires.
" " Wipstoelen.
" Twee " Causeuses.

een partijtje exquisen RIJNWIJN,

als: Rudesheimer, Hocheimer, Marco Brunner, etc. in kistjes van 1 doz.

wijders:

100 VAATJES PAS AANGEBRAGTE BOTER.

Glas- en Aardewerk, Kramerijen, Engelsche Zadeln, Speelgoed, etc.

Alle deze Goederen zullen à tout prix worden verkocht. (2290)

HOUT-VENDUTIE

Op Woensdag den 18 Augustus 1858,

op het Heemradenplein, door

JOHN PRYCE & Co.

à 2 pCt. Vendu-Salaris,

van eene groote partij zware DJATTIEHOUTEN BALKEN.

en DOODKISTPLANKEN.

(2294)

VENDUTIE

wegens vertrek:

Op Maandag, den 30 Augustus,

in het Modemagazijn van Mevrouw Coquelin,

op Rijswijk door

CASSALETTE & Co.

Van diverse Modewaren, waaronder eenige kisten dagelijks verwacht wordende Zijden en Satijnen Stoffen, Hoeden, Mantilles, Barèges, Mousselines, Handschoenen

hield hij stil voor een fraai huisje te midden van een smaakvol aangelegden tuin.

Lucy was nauwelijks uitgestapt, of zij werd hartelijk omhelsd door eene dame, die zij tot haar onuitsprek-lijke verwondering en vreugde als de zuster van kolonel Raleigh herkende

Mevr. Saville drukte haar met warmte de hand en zeide, terwijl zij den tuin doorgingen: »Alles zal weldra worden opgehelderd, Lucy! niet alleen dit klein geheim, maar ook alles wat in mijns broeders gedrag, sedert wij aan het station scheidden, vreemd en onver-klarbaar mag geschieden hebben; hoewel,» voegde zij er glimlachend bij, »ik ook een weinig voor hem moet overlaten, om op te helderen, te meer daar ik hem heden middag verwacht, om een paar dagen hier te blijven.»

Een bloesje kleurde hare wangen, toen zij dit hoorde, en, hoe zonderling, zij antwoordde niet, gelijk de be-leefdheid scheen te vorderen, dat het haar aangenaam zou zijn haar vriend te ontmoeten. Mevrouw Saville scheen zich echter met haar stilzwijgen tevreden te stellen, want een vergenoegd glimlachje speelde om hare lippen, en het volgend oogenblik werd Lucy uit hare verlegenheid gered, door het verschijnen van een schoon, ongeveer achtjarig knaapje, een aardige krul-kop, die wild van een ander gedeelte van den tuin kwam aanloopen, en nu verlegen voor de vreemde dame staan bleef.

Mitaines, Koussen, Bloemen, Linten, Entredeur, jes, Kantten, Franjes, Agrementen, Bijouterien en menigte Broderiën, Borduurwol, Estramine, etc.

Alle deze goederen zullen bij kleine kaveling- kocht worden, en zijn Zondags te voren vo- ieder te bezigtigen.

verder:

Toko Kasten, Huismeubels, Spiegels, Schij- Lampen, en ander Huisraad.

VENDUTIE.

Op Maandag en Dingsdag, den 4den en 5den October aanstaande,

zullen de ondergeteekenden Vendutie hou-

voor het woonhuis van Zijne Excellentie

Luitenant-Generaal Jhr. F. V. A. Rijk-

DE STUERS,

van zeer goede Wagen- en Rijpaarden, goed onderhou- den Europese Wagens, Tui- gen, Zadeln, enz. en een' uiterst keurigen in- fijn Porcelein- en Kristalwerk, Tafelzilver, enz. zullen de een en ander nader omschreven worden. (2288) CASSALETTE EN

VENDUTIE

Op een nader te bepalen dag, tegen einde dezer maand, zullen de onder-

geteekenden publiek verkoopen:

1 complete Gamblang spel, voor 24 personen
1 stel Gamblang Senin, voor 12 dito.
1e. soort Pieken en Krissen, van versche- landen en plaatsen, waaronder zeer bijzondere ten met Goud en Zilver gemonteerd.

ZILVER- EN GOUDWERKEN.

1 Keizerlijke Hoga van Turkey, met Goud- Zilver gemonteerd.

1 rijk gemonteerd Rijtuig.

4 prachtige Cristallen Kroonlampen, hoorende aan wijlen den Pangeran van Pontianak rif Hamid. (2281)

VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

ENGELSCH REISWAGEN

en

MAIL-KOFFERS,

Bij

(2244) ABELEN, DENNISON EN Co.

Steeds Verkrijgbaar:

SAMARANGSCHE ROTTING STOELN

waaronder nieuwe en zeer smaakvolle Modellen (2293) bij PLUMP EN Co.

W. I. OLLAND,

Horologie en Instrument-maker,

heeft ontvangen:

Prachtige Scheeps- en andere

VERREKIJKERS,

Microscopes, Simple, achromatique et à Base

Boussoles in alle genres,

Loupes,

Suikerwegers en Duimstokken,

voorts:

Irrigateurs (Système Equisier; zijnde kop- slang- Lavement- Spuiten, van geheel nieu- vinding.

»Dit is mijn Gerald,» zei mevrouw Saville. »Kom Gerald, spreek eens met mijne vriendin, jufvrouw Saville, dit is de dame, van wie oom Charlie u verteld heeft, dat ze met hem en mama in hetzelfde rijtuig van Londen is gekomen.»

»O,» antwoordde Gerald dadelijk. Lucy zijn hand toestekende, »oom Charlie zei, dat u zoo'n lieve, mooie dame was.»

Toen men gedineerd had, verhaalde mevr. Saville Lucy het volgende:

»Eerst eenigen tijd na den dood uwer dierbare oude kwam ik in Engeland terug, en vernam bij toeval, dat gij weete waart. Uit dezelfde bron vernam ik, hoe on- lukkig uw vader in zijne zaken geweest was, doch kon mij niet zeggen, waar gij u ophieldt. Al wat ik te weten kwam — mijn broeder informeerde mij naar u, terwijl wij te gelijker tijd mijn zaken wilde regelen — was, dat gij waarschijnlijk vrienden naar middelen hadt. Toen wij, na in beide opzichten verge- sche pogingen te hebben aangewend, weder naar Londen terugkeerden, stelde de Voorzienigheid mijn broeder de gelegenheid, u eene geringe dienst te bewijzen, dit bragt ons bij elkander.

Zoodra ik u aan het station zag, werd ik getrou- door uwe gelijkenis op de vriendin mijner jeugd, uw moeder; dit en uw rouwgewaad en uw verlaten stand, bragt mij op het denkbeeld, dat gij welligt

TE HUUR

EEN
HUIS,

met verdieping zeer geschikt voor TOKO, op Bazaar
Senin.

Adres bij
(2264)

BERTRAND of KUIJPERS,
Bazaar Senin.

NOTICE.

The first annual general meeting of the British residents
in Batavia, prescribed by the act of Parliament 6 Geo. IV
cap.87, will be held at this office on **Tuesday next,**
the 17th. Inst. at 11 o'clock a. m.

British Consulate

ALEX FRASER.
H. B. M. Consul.
2296

BATAVIA, 10 Augustus 1858.

De ondergeteekende heeft tot zijnen Gemagtigden
verzocht en aangesteld den heer **L. C. Brulijnga.**
(2253) **B. A. BRASSINGA.**

De Heer **E. C. Heijldorn**, heeft onze generale
procuratie, blijkens akte voor Notaris **Klein** verleden
den 4 dezer No. 21.
(2266) **ARNOLD en ZONEN.**

CONSULAT GÉNÉRAL DE FRANCE.

Messieurs les Français, résidant et de passage à Ba-
tavia, sont prévenus que le Dimanche 15 Août, à 7 heures
du matin, une Messe, suivie d'un Te Deum, sera célé-
brée à l'Eglise catholique, à l'occasion de la fête de
S. M. l'Empereur.

Le Consul Général recevra le même jour à l'issue
de la messe.

Batavia, le 10 Août 1858.

(2277.)

Bataviasche Zee- en Brand- ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering van Deelhebbers,

op Maandag, den 25sten dezer maand, des voormiddags
ten 11 ure, ten kantore der Maatschappij, ter benoe-
ming van eenen **Directeur**, in de plaats van wijlen
den Heer **F. M. Zimmermann**, en voorts te beraad-
slagen over eenige door het Algemeen Bestuur voor te
stellen wijzigingen in de statuten.

Namens het algemeen bestuur der opgead.
Maatschappij,

G. SUERMONDT, Mede Directeur.
H. KLEIN, { Commissarissen.
R. P. TOLSON, {

(2254)

Oost-Indische Maatschappij

van

ADMINISTRATIE EN LIJFRENTIE

(Kantoor Batavia)

De ondergeteekenden brengen ter kennis van heeren
Deelhebbers, dat de Balans over het jaar 1857 ten kan-
tore der Maatschappij van af heden ter visie zal liggen
gedurende 14 dagen; alsmede, dat het Dividend op de
Algemeene Vergadering van Deelhebbers te Amsterdam
is bepaald op f 100,— per aandeel, terwijl door buiten-
gewoon gunstige uitkomsten der Maatschappij eene ex-
tra-Uitdeeling wordt gegeven, mede van f 100,— Tot
betaling van een en ander, zal tegen afgifte der Coupon
en eene quitantie voor de extra-Uitdeeling, dagelijks
worden gevaceerd van 10 tot 1 ure aan opgemeld kan-
toor:

V. I. VAN DOLDER, }
G. SUERMONDT. } Administrateurs.

BATAVIA, den 7 Augustus 1858.

(2256)

De heer Parquin, de toedragt der zaak vernemende,
bragt ze ter kennis van den raad van discipline der
advocaten, die eeparig besliste, dat het gedrag van den
eersten president van het Hof onvoegzaam was en te-
vens onbestaanbaar met de achting, den stand der ad-
vocaten verschuldigd. Onmiddellijk werd eene commis-
sie benoemd, om eene memorie van grieven aan den
Minister van Justitie op te stellen, terwijl de advoca-
ten, in afwachting van de genoegdoening, waarop zij
meenden aanspraak te hebben, besloten zich te zullen
onthouden voor de, door den eersten president Séguier
voorgezeten zittingen, te verschijnen.

De minister van Justitie, die dadelijk
van de zaak kennis had bekomen, verzocht nog dien-
zelfden dag den eersten president Séguier en den advo-
caat Parquin op een maaltijd, waarbij tegenwoordig
waren de eerste president van het Hof van Cassatie, de
heer Portalis, de procureur-generaal bij dat Hof, de heer
Dupin, en de procureur-generaal bij het Hof van Parijs,
de heer Frank-Carré. Op dien maaltijd gaven de heeren
Séguier en Parquin elkander de verzekering hunner we-
derkeerige hoogachting, en de zaak had geene verdere
gevolgen, alhoewel de raad van discipline der advoca-
ten de inschikkelijkheid van zijn voorzitter, den heer
Parquin, afkeurde.

Redactie.

beweren van den president Séguier, dat het hof op de stukken
regt konde spreken, was dus niet van allen grond ontbloot.

Oost-Indische Zee- en Brand- ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

(Kantoor Batavia)

Algemeene Vergadering van Deelhebbers op Maandag
den 23 dezer maand, des voormiddags ten 11 ure ten
kantore der Maatschappij, ter benoeming van eenen Com-
missaris in de plaats van wijlen den heer **F. M. Zim-
merman**.

Het Bestuur der opgenoemde Maatschappij.

G. SUERMONDT.

A. R. J. CRAMERUS.

J. J. MIJNSSEN

Directeuren.

Commissaris.

(2247)

Disponibel eenige Exemplaren van het JOURNAL DES DAMES ET DE DEMOISELLES.

De eerste en meest volledige uitgave met Modes
Tapeseriewerk, Muziek, fraaije Teekenstudien, etc.
etc. Prijs per Mail f 17,— franco tot Batavia.

(2254)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 7 Aug. 1858.

Sebastopol Speelkaarten

en andere fijne soorten, gewoon en verguld.
Ontvangen bij

BATAVIA 1858.

H. M. VAN DORP.
(2291)

Echte **Rodgers Zak- en Kantoorpennemessen**,
met- en zonder **Instrumenten**.

Dito **Scheermessen**.

Cowan's Razorstrop.

Ontvangen, bij

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 3 Augustus 1858.

(2251)

KANTOOR-BOEKBINDERIJ

en

LINIEER-FABRIEK

van H. M. VAN DORP te Batavia

is ingerigt tot het vervaardigen van **Kantoorboe-
ken** in alle formaten op groot en klein fraai **zwaar
velijn Papier**. De banden sterk en net, wedijveren
met het **Europeesch werk**.

Rekening-Courant, factuur- en ander **Papier, Post-
papier in Plano**, dun en zwaar, wit en azuré voor
Prijs-Couranten, tabellen en andere staten.

(2238)

LONGUE-VUES NAPOLEON III.

Deze nieuw uitgevonden volgens een geheel nieuw
systeem bewerkte **Veld-Verrekijkers**, de meest voor-
treffelijke van alle bestaande zijn te bekomen bij
(2278) **VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.**

**Houders van Cognossement, aan
Order over IS & C No. 1568/1590. 25**

**Colli's Manufacturen, aangebragt van
Rotterdam met het Nederl. schip Karel
en Henricus, kapt. A. van der Geer, ge-
lieve, zich bekend te stellen**

bij

(2237)

DÜMLER en Co.

Al degenen die iets te vorderen hebben van, of ver-
schuldigd zijn, aan den boedel van wijlen, den alhier
in het Garnizoens Hospitaal overledenen **Sergeant-Majoor,
Christiaan Ehardt van Bentzen**, worden verzocht
daarvan aangifte of betaling te doen aan

De Commissarissen in voornoemden boedel

J. H. SWAVING, 1 Luit.

POMPE VAN MEERDERVOORT, Sergeant.

BUITENZORG, 8 Augustus 1858.

(2238)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wij-
len den heer **T. B. Hoffland**, worden verzocht binnen
3 maanden van af heden betaling of aangifte te doen
aan

den mede Exccuteur Testamentair

ALEXANDER HOFLAND.

BATAVIA 11 Augustus 1858.

(2259.)

Debiteuren en Crediteuren aan den boedel van wij-
len den heer **J. Th. Maij van Vollenhoven**, op
den 1sten Augustus 1858 alhier overleden, worden ver-
zocht binnen drie maanden aangifte dan wel betalin-
gen te doen aan den ondergeteekende, gemagtigde van
de testamentaire Executrice.

J. E. W. RITTER.

TANGERANG, den 9 Augustus 1858.

(2260)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van
den Chinees **Khouw Tekhong**, worden
binnen drie maanden aangifte of betalingen
aan

(2263)

Den Testamentairen Exccuteur
KHOEW TEK

STOOMGELEGENHEID

Naar **SAMARANG** en **SOERABAYA**
het Stoomschip **AMBON** omstreekt
dezer, en met een der andere Stoom-
24 uren na aankomst der landmail.

Naar **BENCOLEN**, en **PADANG** 2 ma-
na aankomst der Landmail, en

Naar **MUNTOK**, **RIOUW** en **SINGAPORE**
25sten dezer.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
W. CORES DE VRIJ

BATAVIA, 11 Augustus 1858.

Passage naar Nederl

wordt aangeboden met het

NEDERLANDSCH SCHIP

STAD ASSEN,

kapitein W. J. HAVERBOL

zijnde uitnuntend ingerigt van den overvoer
sagiers. Het schip vaart een geëxamineerden
zal medio dezer maand van hier vertrekken

Adres bij

de Agenten

SCHIMMELPENNINGK

7 Augustus 1858.

PASSAGE NAAR PADANG

per Nederlandsch schip

NIEUW LEKKERLAN

kapt. M. B. HOFFMAN, om **veer spoedig** de
te vertrekken.

Adres bij

(2280)

de Agenten

DE WEERDT RUIJ

Vracht en Passage naar

SAMARANG,

met het nieuw gekoperd barkschip **SARA ELE**
kapt. **D. SCHUIJMER**, informatiën bij

(2289)

de Agenten

CASSALETTE

BATAVIA.

Door de alhier canterende firma Engelhard
aan de politie kennis gegeven, dat door haar
dag is bemerkt, dat uit eene, ten hare kantore
ijzeren geldkist vier zakken, ieder met f 500 al-
denstukken, dus tot eene gezamenlijke waarde van
waren onvreemd geworden.

Genoemde firma was gewoon, den sleutel
in de lade eener schrijftafel te bewaren, die
het verlaten van het kantoor gesloten werd, tot
sleutel dier tafel mede naar huis werd genom-
geen ook li. Zaterdag plaats vond.

De firma verneemt, dat geen ander persoon,
die gezien had, waar de sleutel van de ijzer-
werd geborgen, den diefstal heeft kunnen be-
en zulks op grond geen andere sleutel op die-
en er geene kenteekenen bestaan, dat het slot
werktuig zou geopend zijn. Het vermoeden
plegen der misdaad rust op een tokobediende
genaamd, en wordt versterkt door de omstand-
dat die inlander de vlugt heeft genomen.

— Li. Zondag namiddag, werd de inlander
naamd, terwijl hij zich in de rivier van Goen-
baadde, door een kaaiman in de linkerzij gebot-

— In den vroegen ochtend van 23 Julij jl., om
Djoedjocarta, de pangeran adhipati **Pakoe Alam**
ouderdom van 75 Javaansche jaren.

De overledene was zijnen, in het jaar 1829 op
vader opgevolgd in het beheer der hem, onaf-
van den sulthan, binnen **Djoedjocarta** afgestaan.

Hij heeft zich altijd onderscheiden door
regte trouw jegens het Nederlandsch-Indisch
ment, waarvan hij, ook gedurende den Javase-
log, vele en groote bewijzen had gegeven.

Hij was daarvoor beloond met het ridder-
orde van den Nederlandschen Leeuw en met
daille voor den Javaschen oorlog.

Zijn afsterven wordt diep betreurd door alle
met 's mans edel karakter bekend waren.

Pekalongan, 17 Julij.— Door zware afwatering
het gebergte, zijn, op den 9den dezer, eenige
tingen aangerigt.

De bendongan te **Kesessi-Seragi** is doorgebro-
breedte van 6 roeden en ter diepte van 6 roeden.

De **Lajangan rivier** is buiten hare oevers ge-
heeft eene overstroming veroorzaakt in de
Sragi en **Wiradassa**, die, ofschoon van korten
echter veel kwaad aan de te veld staande
heeft gedaan.

De bendongan **Kempong**, die het molenwater
fabriek **Wanopringo** opstuwt, is geheel in stuk-
slagen.

EERSTE BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

Woensdag, 11 Augustus 1888, No. 64.

rogers waren sedert eenigzins minder hevig. De voeren niet te min eene groote hoeveelheid af, zoodat, behoudens eene voor *Wonopringo* getijdelijke voorziening, eerst later tot eene afherstelling van de aangerigte schade zal kunnen overgegaan.

Stra's-Westkust (Padang).—In de bovenlanden van vernement heerschte, gedurende de maand Junij, aanhoudende droogte, die in sommige afdeelingen de stad kwam bij den invallen den rijstooft.

De 17den Julij is de resident naar de behallende districten dezer residentie vertrokken, om inspecteren.

Door eenige koelies, die zich op de hoogte van *Tan-Penjabong* met visschen bezig hielden, is een Indrijvende door behulp van een stuk bamboe, en gered geworden.

Inlander was als matroos op eene praauw-toop, door *Intje Boedjan*, op eene reis van *Minda (Palembang)* naar *Pontianak*, door eene hevige waag, uit de mast over boord gevallen, en had door zwemmen en met behulp van een hem gespoelden bamboe, drijvende gehouden.

(*Jav. Ct.*)

Merang, 6 Aug. Wij ontvingen het navolgende bericht van het Eng. Schip *Lady Raglan*, gevoerd door *Carl Constantin Nordquist*, komende van *Foo-Chow* met eene volle lading Thee, bestemd naar *Sidney*. Den nacht van den 10den op den 11den Julij 11., is het schip op de Helena's klip in de Stille Zuidzee, kapitein en de bemanning bleven vier dagen op het strand, op alle mogelijke wijze, het weder te krijgen, hetgeen hun echter niet gelukte.

Op dit bleek onmogelijk te zijn, zagen zij zich genoodzaakt het te verlaten, zijnde het water intusschen reeds tot zes voet hoog in het ruim gerezen, en het te voorzien, dat het schip eensklaps zou omkanen en zinken. De scheeps-sloepen werden dus in al gereedheid gebracht en begaven zich de Kapitein Equipage, bestaande uit 29 personen, na zich de noodzakelijkste te hebben voorzien, daarin. Drie en negen nachten bevonden zij zich op den grooten Oceaan in hunne open booten, toen het geluk wilde, dat Kapitein Kerkstra van het Ned. Schip *Nijverheid* hen oong kreeg. Dadelijk op hen koers stellende, deed het hem hen afen aan boord op te nemen. Of zeer afgemat van het doorgestane lijden, herstelde hij spoedig door eene liefderijke en zorgvuldige behandeling, en had Kapitein Kerkstra het genoegen hen den 5den dezer, gezond hier aan te brengen.

Kapitein Nordquist rapporteert verder, dat hij drie wrakken op die klip gezien heeft.

(*Sam. Adv. bl.*)

Sourabaja, 31 Julij. Wij zijn door eene geachte hand gesteld, de volgende bijzonderheden mede te deelen betreffende het vergaan van het barkschip *Zwarte*, kap. Stikkel, waarvan wij reeds in een vorig artikel kortelijk melding maakten.

het vergaan van het schip, in den morgen van den 1sten Junij, reddten wij ons leven in de boot en wij kwamen tegen zonsondergang in de *Tor* en passeerden den volgenden morgen de *sir* Eilanden, met buijig weer en moeilijke zee, zoodat wij veel water in de booten kregen. Te 2 uren landden wij op het groote Bird Eiland, waar wij den nacht verbrachten en er gelukkig in slaagden vuur aan te maken om onze kleederen te droogen. Daar er geen drinkwater te vinden was, verlieten wij het eiland den 25den koers zettende naar *Blackwood Baai*, ten einde water in te nemen. Wij stelden het rantsoen beschnit per man daags en konden het op die wijze drie dagen volhouden. Bij het verlaten van het eiland, stookten wij het vuur aan tot een sein voor andere schepen en lieten tevens eene flesch achter, waarin een brief in het Hollandsch en Engelsch, meldende ons verzoeken, alsmede den koers, dien wij genomen hadden, verzoek naar ons te willen uitzien. Het weder aanhoudend buijig met zwaren wind en moeilijke zee. Te 9 uren ontdekten wij een schip achteruit, doch niet bijdraaijen en moesten onze koers vervolgen, zoodat wij ten elf uren bij *Cairn Cross Island* kwamen.

Het schip was toen dicht bij ons en draaide mede bij. bleek alsnu te zijn het te *Melbourne* te huis behorende schip *General Jesup*. De gezagvoeder *W. J. van* ons onmiddellijk op, verschaftte ons de noodige voeding en zette ons den 30 Junij te *Timor Deli*, zijner bestemming, aan wal. Zijne Excellentie Gouverneur der Portugesche bezittingen aldaar bood huisvesting en voeding aan, tot dat er gelegenheid kwam, om ons naar *Timor Koepang* te brengen, doch dat nog lang duren konde, besloten wij liever naar *Atapoepe* te zeilen.

Wij werden door zijne Excellentie den Gouverneur van *Atapoepe* van provisien voorzien en gingen, den 2den Julij, weder onder zeil naar *Atapoepe*, waar wij den 3den Julij aankwamen. De equipage werd door den heer *Ham*, commandant aldaar, in het fort opgenomen, terwijl ik zelf en de stuurlieden bij *ZEd.* en doctor *van* huisvesting verkregen en alles werd aangezien, om ons lot te verzachten.

Den 6den Julij vertrokken wij met zonsondergang van *Atapoepe* met de kruisboot No. 54 en de groote boot, doch werden door slaauwe koelte en tegenwind en ook wegens gebrek aan water en provisie, genoodzaakt, het eiland *Samas* aan te doen, zoodat wij eerst den 11den Julij te *Timor Koepang* aankwamen. De heer *S. G. F. van*, Resident aldaar, gaf onmiddellijk order, om de equipage in een daartoe geschikt gebouw te doen verblijven, terwijl ik en mijn zoon, door den heer *J. W. G. Neirinx*, havenmeester te dier plaatse, met de meeste bereidwilligheid werden opgenomen.

Wij kunnen dan ook niet genoegzaam onzen dank betuigen voor de hulpvaardigheid en deelneming aan ons betoond, als ook aan den heer *Hugenholtz*, gezagvoerder van het stoomschip *Ambon*, waarmede wij te *Soerabaja* zijn aangekomen.

— As late Master of the Dutch Barque *Zwarte Zwaan*, bound from *Sidney* to *Soerabaya*, I beg to certify the following for information. Having in the morning of 21 June last, lost my vessel on the Great Detached Barrier Reef near to *Raine Island*, entrance of *Torres Strait*, with my crew, 14 in all took to the Boats and after sailing as far as *Cairncross Island* was, on being observed, promptly picked up, at Eleven o'clock in the morning of 25 June by Capt. William Gay of the Barque „General Jesup” from *Melbourne* to *Timor Deli*.

I cannot sufficiently express the kindness and consideration shown to myself, my crew, and my little boy, by Capt. Gay and Messrs. Thomas and William Orkney, Passengers and brothers to the owner of the vessel. Whilst on board every accommodation was afforded to us and our wants and necessities liberally attended to, for which we all feel thankful and obliged.

W. STIKKEL.

Late Master of the Dutch vessel ZWARTE ZWAAN.

— Woensdag avond te 8 uren, is, nabij de Societeit de *Club* te *Empong Malang*, een der schouten alhier, door een twaalftal *Djayang Secars* aangevallen, die hem noodzakten van zijn paard te stijgen, bij welke gelegenheid hij in genoemde Societeit de vlugt nam, alwaar hij zich verplicht achtte, een geruimen tijd te vertoeven, aangezien de aanvallen in dusdanige opgewonden stemming waren, dat hij voor zijn leven vreesde.

— Gisteren avond, omtrent 8 uren, is het der politie mogen gelukken, twee Javanen in handen te krijgen, die zich hebben schuldig gemaakt aan het namaken van receptissen van f 10.

Soerabaja, 2 Augustus. Naar wij vernemen, is gepasseerden nacht door de politie alhier in 's lands gevangenis binnengebragt, een korporaal der Marine, die in de kampong *Bandaran* brand heeft willen stichten; jaloezie moet de oorzaak van dit feit zijn.

(*Soer. Ct.*)

Sourabaja, 3 Aug. In den afgelopen nacht, te tweentien, ontstond er brand, in een steenen huis, bewoond door den Inlander *Intje Mail*, in de Maleische kamp alhier. Het gelukte den onderschout benevens het hoofd van de Maleijers, die zich dadelijk ter plaatse bevonden, met behulp van een spuit, de vlammen spoedig meester te worden, zoodat de brand zich niet uitbreidde en daarbij geene ongelukken voorvielen. Naar de oorzaak des brands wordt onderzoek gedaan.

— Men meldt ons uit het *Toebansche*, dat, in de afgelopen week, in de *Solorivier*, bij de overvaart te *Babat*, een achtjarig Chineesch meisje, dat met hare ouders op reis was, onder het baden is verdrongen. Het lijk is eerst, daags daarna, kunnen teruggevonden worden.

— Uit het district *Lengkir*, afdeling *Grissee*, wordt medegedeeld, dat aldaar, dicht nabij de *desa* *Dradah*, op een druk begane weg, een Inlander is vermoord geworden. Het lijk was, volgens verklaring van het wachtpolk, aan den weg gevonden, door hen een goed eind weegs weggedragen en toen in het bosch verborgen, ten einde zich de moeite te besparen, om ter zake getuigenis af te leggen. Een nauwkeurig onderzoek is reeds ingesteld.

(*Oostp.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Parijs, 23 Junij. De zesde conferentie van de leden van 't Congres zou gisteren aan het ministerie van buitenlandsche zaken plaats gehad hebben, maar eene ernstige ongesteldheid van *Fuad-Pacha* heeft deze bijeenkomst belet; men denkt echter, dat het maar eene vertraging van weinige dagen zal zijn, en dat de gevolmagtigden tegen het einde dezer week zullen vergaderen.

De reis des keizers is ook uitgesteld. Z. M. zal eerst a. s. Maandag of Dingsdag naar *Plombières* vertrekken; de keizerin zal hem niet vergezellen, maar de hertogin d'Hamilton zal de honneurs der keizerlijke residentie waarnemen.

— Ll. Zondag hebben de nieuwe verkiezingen plaats gehad op die plaatsen, waar de keuze op den voorgaanden Zondag zonder gevolg was gebleven, uithoofde van het gering aantal kiezers. Te *Lyon* heeft de oppositie van de acht verkiezingen twee voor zich gekregen. Te *Bordeaux* hebben bijna twee derden der kiezers zich van de stemming onthouden; er moesten twee leden voor den departementalen raad en twee leden voor den raad der onderprefectuur gekozen worden. Drie kandidaten der administratie zijn gekozen; de oppositie heeft den heer *Chambor*, oud notaris, voor het canton de *Bourg* gekozen. Te *Havre* hebben de verkiezingen voor het Zuidelijk departement den volgenden uitslag gehad: het aantal kiezers bedroeg 6.019, waarvan 423 aan de verkiezingen deel namen. De heer *Levillain*, candidaat der regering en afstrend lid, heeft 420 stemmen bekomen, en is bijgevolg tot lid van den raad der onderprefectuur gekozen. Gij weet, dat, bij de tweede stemming, de kandidaten verkozen worden, hoe groot het aantal uitgebragte stemmen ook moge wezen.

— Al de marineofficiëren, die tot de havens van *Cherbourg* en *Brest* behooren, en met verlof of zelfs wel tijdelijk gedetacheerd zijn, hebben bevel ontvangen, zich weer naar die havens te begeven vóór de komst des keizers, opdat zij allen tegenwoordig zijn, tijdens het bezoek van den keizer en de keizerin.

— De heer *Carafa*, minister van buitenlandsche zaken te *Napels*, wordt te *Vichy* verwacht.

— Te *Rome* vreesde men voor onlusten bij gelegenheid van de processie op *Sacramentsdag*, waarbij de paus doorgaans tegenwoordig is, gedragen op de *Sedia Gestatoria*, die alsdan geheel met zilverlaken is bekleed. Des avonds te voren hadden er vele arrestaties plaats gehad en had men bommen, gelijk aan die van *Orsini*, in beslag genomen. De Fransche troepen zijn den paus gevolgd, met den ransel op den rug, en ieder met drie pakjes patronen in de tasch. Al de troepen waren geconsigneerd. De in zijn palankijn geplaatste heilige vader heeft de processie met gesloten oogen bygewoond.

Ik geloof inderdaad, schrijft iemand, dat hij Gode zijne ziel beval, en ieder oogenblik vreesde eene ontplofing te hooren, ten gevolge waarvan zijne bravedragers hem zekerlyk zouden hebben laten vallen, om zich te redden.

— Men spreekt op nieuw van de ten uitvoerlegging der aanhangige wt op de titels en eere teekens.

De wet tegen de aanmatiging van titels en de aristokratische vervalschingen zal veel toegepast moeten worden, indien men ten minste de houding der burger-edellieden, in geheel Frankrijk, naar het volgende voorval moet beoordeelen, dat in een kleine stad in midden Frankrijk plaats vond, waar men, op eene bevolking van omstreeks 5000 inwoners, ten minste 50 dier valsche edellieden telt. Eenige weken geleden begreep een hunner, die sinds veertig jaren bekend is onder zijn weinig eleganten doopnaam *Fouillard*, dat hij wel zou doen, dien te plebeischen naam tegen den meer welluidenden van d'Isnières te verwisselen. Isnières is eene landhoeve, die hij niet verre van de stad in kwestie bezit.

Eenigen tijd daarna vroeg mijnheer d'Isnières zijn rekening van een zijner leveranciers. Deze, onkundig van de naamsverwisseling, maar tot vleijerij geneegen en zich daarvan bedienende, om zijne kalanten te vermeerderen, zond de gevraagde rekening, met het volgende adres, waardoor hij de eenvoudige huizing tot den aristokratischen rang van kasteel verheft: Aan mijnheer *Fouillard op het kasteel d'Isnières*. Verbeeldt u de woede van mijnheer *Fouillard*, hij begeeft zich onmiddellijk op weg naar zijn leverancier. „Morbieu! steekt gij den gek met mij? Ik heet *Fouillard d'Isnières*! verstaat gij? en bij verkorting d'Isnières, vergeet het niet!” Hierna ging hij heen. Denzelfden avond had de koopman een kist te verzenden aan zijn korzeligen en ijdele klant, en droeg daarom wel zorg, de recomandatie niet te vergeten; maar 't zij hij eene onschuldige wraak heeft willen uitoefenen, 't zij hij nog onthutst was door de scène met mijnheer de *Fouillard*, hij zond de kist met het volgende adres af: Aan den heer d'Isnières, op het kasteel *Fouillard*. De stad lacht er nog om.

— Een hevige brand te *Dantzig* heeft, op den 20sten Junij, 40 huizen in de asch gelegd, en 15 heeft men nog omver gehaald, om te beletten, dat de houtstapels vuur zouden vatten. Vijf personen zijn bij die ramp omgekomen. Het verlies is zeer groot, aangezien vele magazijnen, met koopwaren gevuld, verbrand zijn. Men schat de schade op 5 à 600,000 thlr.

— Men leest in de *Frankfurter Zeitung*: „Het gebrek aan water te *Frankfort* is tot zulk eene hoogte gestegen, dat niemand zich herinneren kan, ooit iets dergelijks beleefd te hebben”.

— *Turin, 19 Junij.* De *Cagliari* wordt te *Genoa* verwacht. Het bestuur der stad heeft, naar men zegt, bevolen, om het schip plegtig te ontvangen.

Madrid, 22 Junij. Het zesmaandelijksch gedeelte der schuld zal den 1sten Julij betaald worden.

Een supplementair credit van 16 miljoen is aan het ministerie van oorlog toegestaan.

— De Oostenrijksche consuls in den lageren *Donau*-staat berigten, dat de uitvoer van tarwe schier had opgehouden, maar dat er nog een groote voorraad van het vorige jaar te *Schumla*, *Routschouk*, *Rasgrad*, *Silistria* en *Tulcha* aanwezig was.

— Er zijn drie Turksche oorlogschepen met troepen naar *Ragusa* vertrokken. De beweging te *Candia* duurt voort. Het eiland zal streng geblokkeerd worden.

— Even als in de *Herzegowina*, worden ook in *Bosnie* vrijcorpsen opgerigt. Te *Sarajevo* zijn 1500 paarden opgekocht tot het transport van ammunitie en levensmiddelen.

NEDERLAND.

De uitslag der Verkiezingen.

De hernieuwing van de helft der tweede kamer, welke dit jaar weder volgens de grondwet plaats moest hebben, heeft in de zamenstelling der vertegenwoordiging niet veel verandering gebragt. Te *Sneek* is de heer *LIJCKLAMA* a *Nijeholt* in de plaats van den heer *VEGELIN* van *CLAERBERGEN* gekozen, die verzocht had, niet meer in aanmerking te komen. In de politieke kleur der beide heeren schijnt geen verschil te bestaan. Beiden moeten naar de conservatieve zijde overhellen. Te *Amsterdam* is, in de plaats van den heer *Baud*, de heer *Duymaer van Twist* gekozen, wiens rigting de liberale is. Te *Utrecht* moet tusschen de heeren *Kien* en de *Mural* worden overgestemd.

Van de liberalen is niet één lid uitgevallen. Hunne keus is zelfs niet ernstig betwist. Van *Zuilen*, van der *Linden*, *Dullert*, van *Akerlaken*, *Poortman*, *Hoynck van Papendrecht*, *Anemaet*, zonder van de Groningsche, Noordbrabandsche en Limburgsche leden te spreken, komen allen weder in de kamer, zonder dat het blijkt, dat hunne herkiezing eenige krachtsinspanning aan hunne partij heeft gekost. Ten aanzien van enkele conservatieve leden is nog al ernstig gestreden. De heer *Lijcklama a Nijeholt* heeft slechts 38 stemmen meer dan de volstrekte meerderheid gekregen, de heer de *Kempener* slechts 68, de heer van *Franck* 100, de heer *Taets van Amerongen* 28.

Onderzoekt men, wat door de verschillende partijen bij de afgelopen verkiezing gewonnen of verloren is, dan vindt men, dat de liberale een lid gewonnen heeft, den heer *Duymaer van Twist*. Voegt men daarbij de vroeger plaats gegrepene parteele kenzen, dan kan men nog als aanwinst voor de liberalen rekenen den heer *Idzerda*. De heer *Oliver* kwam toch in de plaats van den heer van *Bosse*, van *Reenen* in die van *Bosscha* en van *Poorthuysen* in die van *Goltstein*, waardoor in den stand der partijen geene verandering werd gebragt.

Men mag dus aannemen, dat de liberale partij in de kamer met twee leden is versterkt.

Volgt het ministerie nu de liberale rigting, dan kan het ongetwijfeld op eene aanzienlijke meerderheid in de kamer rekenen. De liberalen hebben het reeds hunne ondersteuning toegezegd, als het getrouw aan de liberale beginselen blijft. Onder het vorig bewind maakten deze, zoo als uit de stemmingen gebleken is, de helft der vertegenwoordiging uit. Zij hebben een paar leden ge-

wonnen en vormen dus nu reeds eene meerderheid, alhoewel slechts van enkele stemmen. Daarbij voegen zich echter die leden, welke gewoon zijn ieder ministerie te ondersteunen, zoodat, indien het ministerie in het liberale spoor blijft, het op eene bepaalde, tamelijk aanzienlijke meerderheid zal kunnen rekenen.

Veel zal dan tot stand kunnen komen, wat in de laatste vijf jaren is blijven liggen. Het zal blijken, dat al wat men omtrent voorliefde voor personen tegen de liberalen heeft ingebracht, niets was dan vuige laster. Het bewijs zal worden geleverd, dat het hun alleen om de zegepraal der beginselen te doen is, van welke opvolging zij de welvaart van het vaderland afhankelijk achten.

Het zou zeer te betreuren zijn, als het bewind dit niet inzag en zich door enkelen liet leiden, die in de laatste jaren achter de schermen zulk een verderfelyken invloed op het bestuur hebben uitgeoefend. De liberalen dringen zich niet op, maar zij blijven aan hunne beginselen getrouw. Dubbelzinnigheid in het bestuur zou hen tot dubbele waakzaamheid opwekken, en verloocheining der liberale beginselen zou hen tot krachtigen tegenstand aansporen. Men zou dan weder den ongelukkigen strijd zien herleven, dien men geëindigd waande, en op nieuw zou het onvermogen blijken, van in eene andere rigting iets tot stand te brengen, dan in die, welke de meerderheid van het volk is toegedaan. Het ministerie zou aan zijne zijde slechts de weinige reactionnaire leden tellen en die, welke zich aan ieder ministerie aansluiten, terwijl het met de enkele anti-revolutionairen zonde moeten rekenen. Het zal dan, gelijk het in den laatsten tijd zoo bij herhaling plaats greep, dikwerf van de tegenwoordigheid van een of twee leden afdraagen, of een wetontwerp over gewichtige belangen aangenomen of verworpen wordt.

Het mag aan het ministerie ook niet ontgaan, dat zelfs de meest reactionnairen, bij de verkiezingen geen eigen beginsel op den voorgrond durfden stellen, maar zich, om te slagen, onder de liberale vlag hebben moeten scharen. Zij voegden daarbij wel het predicaat »gematigd»; in een gezonden zin kan dit echter geen verschil in beginsel, maar alleen in de toepassing aanduiden. De uitdrukkingen »gematigd liberaal» en »ultra liberaal», geven beiden goedkeuring der liberale beginselen te kennen. Haar verschil bestaat slechts in eene meer of minder snelle toepassing. Over de beginselen zelve kan dus geen strijd meer bestaan; waar zich verschil openbaart, zal er slechts gevraagd kunnen worden, of de tijd, om ze toe te passen, reeds daar is of niet.

Hierin ligt het bewijs, dat ook de reactionnairen de overtuiging bezitten, dat het volgen der liberale rigting ligt in de overtuiging van het volk.

Er zijn liberale beginselen, en het zijn wel de voornaamste, over welke tijdigheid van toepassing geen verschil mogelijk is. Het zijn die, welke in de grondwet zijn aangenomen. Gematigd liberaal of ultra liberaal, allen zijn aan hunne opregte en loyale toepassing gebonden.

Er zijn andere, over welke onmiddellijke toepassing men verschillen kan; maar dit is dan toch zeker, dat men geene maatregelen zal kunnen nemen, die er mede in strijd zijn; en dat, als men zich ten hunnen aanzien beweegt, dit, hoe langzaam ook, altijd in hunne rigting zal moeten wezen.

Uit dit alles meenen wij, dat het ministerie het onwidersprekelijke bewijs kan putten, dat er in ons land slechts in de liberale rigting te regeren is. (N. R. C.)

ENGELAND.

De thans bij het Lagerhuis aanhangige bill, betreffende de regering van Indië, houdt het midden tusschen de voorstellen van lord Ellenborough en van lord Palmerston. Daarbij worden de twee hoofdbeginselen dier voorstellen aangenomen, namelijk de overdracht der regering over Indië, van de Oost-Indische Compagnie aan de kroon en de vorming van een Indischen raad, geprecedeerd door een secretaris van staat, die verantwoordelijk jegens het parlement zal zijn; in de eerste plaats zal die belangrijke post vervuld worden door den tegenwoordigen president van den *Board of Control*. De raad zal bestaan uit vijftien leden, dus zeven meer, dan door lord Palmerston voorgesteld was, en drie minder, dan het door lord Ellenborough voorgestelde getal. De eerste raad zal zijn zamengesteld uit acht leden door de kroon benoemd, en zeven leden van het tegenwoordige hof van directeuren. De toekomstige vacatures zullen afwisselend worden aangevuld door de kroon en den raad zelf. De raad zal alleen als adviserend ligchaam fungeren.

Vele bepalingen van belang hebben betrekking op de uitgaven van de Indische regering, zoowel in het moederland als daar buiten, welke alleen zullen goedgemaakt worden door de inkomsten van Indië. De wet zal van kracht zijn dertig dagen na de koninklijke goedkeuring, en in Indië, na door de locale regering ontvangen te zijn, geproclameerd worden, zoodra dit doelmatig wordt geoordeeld; tot dien tijd zal het gezag der Oost-Indische Compagnie in Indië blijven bestaan.

In de zitting van het Hoogerhuis van den 21sten Junij, zijn door den bisschop van Oxford ophelderingen gevraagd, betreffende den uitvoer van koelies uit Hongkong naar Mauritius en andere overzeesche bezittingen van Engeland; hij verzocht gelijktijdig, dat de noodige maatregelen zouden worden genomen, ten einde te beletten, dat de invoer van vrije arbeiders in slavenhandel onttaardde. — De graaf de Carnarvon antwoordde, dat alleen dan misbruiken denkbaar waren, wanneer de verzending van koelies niet plaats had onder het beheer der Britsche agenten, die gewoon zijn alle voorzorgen te nemen, die de omstandigheden noodzakelijk maken; hij deelde mede, dat van 1834 tot 1834 niet minder dan 150,000 koelies uit Indië en China naar Mauritius zijn uitgeweken, en dat in het vorige jaar nog 134,000 koelies aldaar aanwezig waren, hetgeen bewees, dat zij over hun lot te vreden waren. — Lord Brougham drong er niettemin op aan, dat Engeland geheel en al dien handel in koelies zou verbieden, daar een groot aantal koelies wordt uitgevoerd naar niet aan Engeland toebehorende koloniën, b. v. naar Cuba, waar de emigranten tot hun nadeel aan het toezigt van Groot-Brittannië ontsnappen en er op onwettige wijs als slaven worden behandeld. Onder de 8 à 900,000 slaven,

die thans op Cuba aanwezig zijn, bevinden zich meer dan de helft, die na de afschaffing van den slavenhandel door Spanje, zoogenaamd als vrije arbeiders, ingevoerd werden, doch als niets anders dan als slaven worden beschouwd, en aan wie Spanje thans de vrijheid niet hergeven kan, zonder ook de primitive slavenbevolking vrij te laten; van daar, dat de Vereenigde Staten zich zoo gaarne van Cuba willen meester maken, ten einde het tot een slavenstaat te hervormen. — Graaf Clarendon stelde daarop voor, dat al de stukken, die op deze zaak betrekking hebben, zullen worden overgelegd, opdat het huis zich van den werkelijken stand der zaak kunne overtuigen. — Hiertoe werd besloten.

— Onder den titel van *Eastern Counties and Dutch Rhénisch Union Transit Company*, is eene maatschappij gevormd, met het doel koopwaren van en door Londen, metsgaders uit alle deelen van Engeland, naar het vasteland te vervoeren. Zij zullen over land naar Harwich, van daar met speciale aan de maatschappij behorende schepen naar Holland en verder geëxpedieerd worden. Het kapitaal bedraagt £ 30,000 in aandelen van £ 1.

— Onder de benaming van *Central African Company*, is eene maatschappij gevormd, welke eene stoombootvaart op den Niger tot stand brengen en de hulpbronnen van die streken exploiteren wil. Tot dat doel zal een kapitaal van £ 100,000, in aandelen van £ 10 bijeengebracht worden.

— *The London Cotton Plant, a Journal of tropical Cultivation*, is de titel van een tijdschrift, dat te Londen zal verschijnen, om aan de Engelschen te bewijzen, dat de emancipatie-theorien van Wilberforce, Brougham en anderen op geen goede gronden steunen, dat nederdienst geen slaverij is, en dat het tot de voordeelen van onze sentimentele eeuw behoort, den zwarten neger met den blanken Europeaan op eene lijn te stellen.

— Charles Dickens heeft, in de dagbladen van 7 Junij, eene verklaring laten drukken, welke betrekking heeft op gebeurtenissen, die sedert eenige weken het onderwerp der gesprekken zijn. De zaak komt hierop neder, dat Dickens en zijne echtgenoot, na een 22-jarig huwelijk, waaruit 10 kinderen zijn geboren, onlangs wettig zijn gescheiden. De oudste zoon volgde de moeder, de overige kinderen bleven in het vaderlijk huis. Natuurlijk wordt van deze scheiding veel gesproken, doch men moet tot eer der vrouw zeggen, dat men haar niets ten laste kan leggen, wat hare eer zou kunnen krenken. Des te strenger luidt het vonnis, dat, te regt of ten onregte, over den man geveld wordt. In zijne verklaring verzekert hij, dat de scheiding vreedzaam en vriendschappelijk heeft plaats gehad.

— Men verzekert, dat de regering het geheim van den paardentemmer Rarey voor £ 5000 heeft gekocht, en in Engeland eene school zal worden opgericht, om de paarden voor het Indische leger volgens de methode van den heer Rarey te dresseren. Met houdt het niet voor waarschijnlijk, dat de regering zich verbonden zal hebben het geheim te bewaren.

Dezen paardentemmer is het verder gelukt, een der weerspannigste zebra's uit den Zoologischen tuin te temmen. Het dier volgt hem thans gehoorzaam als een hond en heeft elk spoor van zijne vroegere wildheid verloren.

DUITSCHLAND.

Volgens berigten uit Weenen, heeft keizer Napoleon den aartshertog Ferdinand Max, Gouverneur-Generaal van het Lombardisch-Venetiaansch koninkrijk, die den rang van vice-admiraal heeft bij de Oostenrijksche marine, uitgenoodigd ter bijwoning van de feestelijkheden, welke zullen plaats hebben bij de opening der nieuw aangelegde krigshaven te Cherbourg.

ZWITSERLAND.

Blijkens berigten uit Zwitserland heeft de groote raad van het eanton Tessin een voorstel aangenomen, volgens hetwelk de geestelijke jurisdictie van den bisschop van Como over genoemd eanton geschorst wordt, terwijl aan den bondsraad eene wet zal worden voorgesteld tot scheiding van het diocese.

— In het Zwitsersche eanton Waadtland houdt de groote raad zich thans onledig met de beradslagingen over een ontwerp van strafwetgeving, en heeft hij in dit ontwerp bij wijze van amendement eene bepaling gebragt en goedgekeurd, die zeer zeker tot verwikkelingen aanleiding zal geven. Volgens die bepaling worden met opsluiting en gevangenschap gestraft al degenen, die zich schuldig zullen maken: 1o. aan het vloeken of het uitspreken van Godslasteringen, en 2o. aan het beschimpen, hetzij door gebaren, hetzij door woorden of op welke andere wijze dan ook, van de godsdienst, van de eeredienst en van de daartoe gebezigde voorwerpen, onverschillig of dat vloeken en dat schimpen geschiedt binnen of buiten de plaatsen, die meer in het bijzonder tot de uitoefening der eeredienst zijn bestemd. Het maximum der straf is bepaald voor hen, die vloeken, op 10 jaren gevangenis; voor hen, die zich aan heiligschennis schuldig maken, op 20 jaren opsluiting; en eindelijk voor hen, die goddelooze geschriften uitgegeven of soortgelijke redevoeringen uitgesproken hebben, op 2 jaren opsluiting. — Deze middeleeuwsche bepaling zal vooral daarom aanleiding tot verwikkeling moeten geven, omdat zij lijfregt in strijd is met de beginselen der algemeene bondsconstitutie, weshalve het te verwachten is, dat het centraal gezag zich tegen een besluit van den grooten raad van Waadtland verzetten zal, waardoor deze zijne bevoegdheid is te buiten gegaan.

ITALIE.

In den Sardinischen senaat is het ontwerp op de drukpers en de jury aangenomen.

— Daar, blijkens berigten uit Sardinië, de ziekte zich weer bij de zydewormen geopenbaard heeft, heeft men aldaar eene ongunstige verwachting van den zijdeoogst.

— Gelijk bekend is, heeft het Napelsche gouvernement, reeds bij het opmaken van het plan tot den aanleg der belangrijke fortificaties te Gaeta, het voornemen te kennen gegeven, om die werken met den meesten spoed ten uitvoer te doen brengen. Natuurlijk moest dit niet weinig opzien baren en gaf het aanleiding tot allerlei vermoedens. Naar men thans uit goede bronnen verneemt, heeft de koning van Napels verklaard, dat er tot de uit-

breiding en versterking dier fortificaties hoofdsloten is, ten gevolge van de uitgebreide vesting die de Franschen te Civita Vecchia aanleggen.

PORTUGAL.

De laatste berigten uit Lissabon deelen mede gerucht, betreffende een huwelijk tusschen den koning van Portugal en de oudste dochter des keizers van Brazilië, van grond ontbloeit is sprake geweest van een huwelijk tusschen den koning Oporto en de tweede dochter van dezen keizer. Het plan was opgegeven, zoo het namelijk ooit bestond.

— In het Portugesche blad *Nacion* vindt men een manifest van Dom Miguel, waarbij deze verklaart, stand te zullen doen van de regten, welke hij heeft op den Portugeschen troon te bezitten.

— De Portugesche regering kan op eene aanzienlijke meerderheid rekenen in de kamer van afgevaardigden op omstreeks drie vierden der leden. Daarentegen de twee tegen elkander over staande partijen in de der pairs nagenoeg gelijk, hetgeen gebleken is bij de kiezing van het bureau dier kamer.

DENEMARKEN.

Volgens eene dépêche uit Kopenhagen van zijn de verkiezingen in de hoofdstad afgegaan, zijn vijf ministeriele kandidaten en vier van de oppositie gekozen. Onder de benoemden bevond ook de heer Hall, president van den raad, die reeds tot de kiezers heeft verklaard, dat de regerings twee grondslagen moet getrouw blijven, namelijk behoud eener volkomene onafhankelijkheid van alle ken tegenover Duitschland en de handhaving der constitutionele vrijheid door het geheele rijk.

Het bevestigt zich, dat de Deensche regering voornemens is, eenigzins acht te slaan op de laatste ten van de Deutsche bondsvergadering.

AMERIKA.

Californië heeft de goudader van Amerika uitgeput. Ten Noorden der Stille Zuidzee, in de gelse bezittingen, en ook nog op het grondgebied van Washington, dat tot de Vereenigde Staten behoort, men zeer rijke mijnen ontdekt. Tijdens het verleden voorlaatsten post van San Francisco, heerschte eenige onzekerheid, wijl niemand de ongelooflijke rijkdomen van het nieuwe Eldorado dorst bevestigen. Thans is er geen twijfel meer mogelijk, en de laatste van den 5den Mei, deelt nauwkeurige bijzonderheden mede.

Men heeft goud in aanmerkelijke hoeveelheden in de rivieren Frazer, Thompson, Orkanaya, in alle stroomen, die van het Rotsgebergte komen, zich in den Stillen Oceaan uittestorten, langs de heele lengte van deze kust tot over 't eiland Van Twee Engelschen, de HH. Sullivan en Daly, in vijf dagen meer dan voor drie duizend dollars stofgoud gevonden, met behulp van kleine houthakkers. Digt bij het fort Alville (Ver. Staten), heeft een Amerikaansch kolonist, op dezelfde wijze voor 4000 dollars aan stofgoud in 14 dagen verzameld.

Deze goudoogst op de oppervlakte is gelijk aan die van de eerste dagen in Californië.

De goudelvers, die reeds op die plaatsen, van zes à zevenhonderd, aanwezig zijn, maken buiten extra fortuinitjes, 40 à 50 dollars per dag. Indianen werken ook, en een hunner heeft in 600 dollars bij elkaar gekregen. Deze Indianen genen zich vreedzaam. Zij hebben blanke tint, uit Californië, en betoonen minder genegenheid Amerikanen en Engelschen, dan voor de Franschen het goud is van zeer goed gehalte.

Men begrijpt gemakkelijk, dat deze nieuwasche van nature zoo ligt ontvlambare verbeelding der Amerikanen in vuur hebben gebragt. Op de heele kust der Stille Zuidzee, is San Francisco woordig de rijkste, meest bevolkte haven en het voorziën van benodigheden van allerlei aard. Om het hoofdkwartier der landverhuizers geworden, stoombooten staken de reis naar de landengte van Amerika, om zich naar het noorden te wenden. Men op alle muren groote placaten, met opschriften in letters: *Voor de mijnen van Frazer's River, de boot Panama, ontschepping van passagiers tot Townsend. Vertrek 26 April.* Of wel: *Voor de nieuwe goudland, de stoomboot La Constitution ten anker in de Belmingham-baai, in straat van Portland. Vertrekt 27 April.* En deze beide pakketbooten op gemelde dagen vol passagiers vertrokken.

Den 23den April hadden de stoombooten *Colombo* en *Commodore* de haven reeds verlaten met 800 Amerikaanse, Fransche en Duitsche goudzoekers, van uitrusting en al wat tot zulk een expeditie is. En bij het vertrek van den laatsten post, zich een vloot gereed, om zee te kiezen, bestaande de stoombooten *Sierra-Novada* en *Orvibaso*, zeilschepen *Mazonna*, *Friend*, *Ellineta* en *Golconda*. Vijfenzestig man van het Amerikaansche oorlogsschip *Saint-Marys* waren in de baai van San Francisco vertoefd, om naar het noorden te gaan.

San Francisco ligt 13 à 1400 mijlen van de plaats ontschepping, in de zeeëngte van Puget. Van daar de middenstreek der mijnen, aan het meir Shuswap, men ongeveer 160 mijlen, die men eerst met kanen de rivier Frazer, en dan op muilezels aflegt. 't Engelsche gouvernement houdt zich reeds bezig, een fraaij te openen, die den afstand aanmerkelijk verkort, het heeft ook maatregelen genomen ter bescherming der mijnen. De gouverneur Douglas heeft de plaatsen zocht en den gravers verklaard, dat men alleen een van 5 dollars per maand van hen vorderde, gelijk in Australië plaats vindt.

De provisiën zijn zeldzaam en zeer hoog in prijs de geheele streek boven de Frazer-rivier. Maar de Amerikaanse handel is er van verwittigd, en maakt zijne verzendingen gereed. Ook daarin ligt nog een moment van rijkdom voor San Francisco, welke plaats entrepôt van allerlei koopwaren aan de Stille Zuidzee en voor Californië, dat een land van groote productie wordt.

Verre van afgunstig te zijn op de beweging, die

deelte zijner bevolking naar het noorden sleept, be-
gunstigt Californië integendeel met alle kracht die ver-
huizing. Het weet zeer goed, dat de rijkdom zijner
mijnen niet zal verminderen door de nieuwe ont-
dekkingen en door die, welke zich ontegenzeggelijk aan
deze zijde zullen opdoen, en dat deze ten gevolge zullen
hebben, dat er een groote menigte landverhuizers van de
staten langs den Atlantischen Oceaan en van Europa
naar de gelukkige stranden van de Stille Zuidzee komt.
Het weet, dat het daarvan het grootste gedeelte zal be-
waren, want, om naar de noordelijke mijnen te gaan,
de weg over San Francisco de zekerste, kortste en goed-
koopste en, daar Californië een goed land is, is het waar-
schijnlijk, dat velen dezer fortuinzoekers zich aldaar zullen
vestigen, te meer daar het hulpmiddelen van allerlei aard
aan den arbeid aanbiedt.

— De berichten uit Mexico luiden in zooverre gunstig
voor de regering van Zuloaga, dat deze, na een hum-
dement van 10 dagen, er in geslaagd is, zich meester
te maken van de stad Tabasco, zoodat thans reeds drie
havens aan de Golf van Mexico in hare magt zijn,
waardoor zij zich tevens verzekeren kan van de geregel-
de ontvangst der douane regten in deze drie havens.
Intusschen dient men niet te vergeten, dat er nog altijd
een tegen-regering, onder het voorzitterschap van Jua-
res, te Vera-Cruz gevestigd is, terwijl de publieke opinie
ook op andere gedeelten der republiek zich weer ten
gunste van de constitutionele partij schijnt te openbaren.

ALGERIE.

Een Algerijnsch dagblad, de *Akhbar*, heeft de ge-
achten opgenomen, die hij uit Parijs vernam, betref-
ende een ontwerp van eene nieuwe administrative or-
ganisatie, aan 't hoofd waarvan prins Napoleon ge-
plaatst zou zijn. Volgens eenige correspondenten, zegt
het blad, zou dit ontwerp voor onbepaalde tijd uitge-
eld zijn. Besproken in de zitting van den minister-
raad, van den 6den Junij, was het levendig bestreden.
De keizer zou met zeer veel oplettenheid naar de
verschillende redevoeringen, door de tegenstanders van
dezen gewichtigen maatregel gehouden, geluisterd, en zich
daarop, zonder een woord te spreken, verwijderd heb-
ben.

Een andere correspondentie meldt in tegendeel, dat
het beaist en beklonken is, en dat het besluit op dit
oogenblik aan den keizer ter onderteekening is voorgelegd.

De *Akhbar* doet opmerken, dat deze onzekerheid de
administratieve dienst, den koop of verkoop van onro-
pande goederen en de handelszaken belemmert, en dringt
op een spoedige beslissing aan.

EGYPTE.

Volgens berichten uit Alexandrie, heeft het Egyptische
leger, in den strijd tegen de oproerige bevolking in Soudan,
eene nieuwe nederlaag geleden. Alle provincies in dat
gebied zijn thans in openlijken opstand, met uitzondering
van slechts een klein deel. Ook in Kordofan hebben zich
ernstige verschijnselen van ontevredenheid geopenbaard.

BRITSCH-INDIË.

De *Bombay Telegraph and Courier* meldt niet al-
leen, dat Nana Sahib, de aartsvijand van Bithoor, ge-
vat is geworden, maar ook dat het Gouvernement er
officieel de tyding van heeft gekregen. Wij vertrouwen,
dat men nu zeker van hem is, en hij zijn verdiend loon
zal ontvangen.

— De Perzische koopman Sir Jamsetjee Jeejeebhoy te
Bombay heeft de schikkingen volbragt, waarmede de
erfzoon van baron van het Vereenigd Koninkrijk ge-
maakt gaat, en waarbij ze erfelijk wordt. Z. Ed.
heeft 30 ton of £ 230,000 van zijn grooten rijkdom
afgezonderd, die hij in de 3 pCt.'s Gouvernements vastig
meden belegd heeft, om zich de waardigheid des titels te
verzekeren. De rente van die som, zegge £ 10,000,—
meer dan toereikend, om de waardigheid van den
adelstand op te houden, terwijl het kapitaal buiten het
bereik der erfgenamen is gesteld. Het vermogen van Sir
Jamsetjee wordt op 4½ @ 5 miljoen ponden sterling ge-
schat; hij heeft reeds £ 750,000 aan liefdegaven besteed.

— Het stoomschip *General Williams* van de *Borneo*
Company Limited, is voor £ 16,000,— verkocht ge-
worden aan den heer W. Cores de Vries te Batavia
en heeft zijne bestemming bereikt.

— De Boegies, die door Sultan Ali naar Muar waren
gezonden, om zijne aanspraken op dat grondgebied te
bevestigen, zijn door den Toemengong van Muar
verlagen en verdreven, en hebben zich te Kissang, op
Engelsch grondgebied, gevestigd. Waarschijnlijk door
gebrek gedreven, hebben zij strooptogten in Malacca ge-
maakt en verscheidene dorpen geplunderd. Deze han-
delingen der Boegies hebben den dorpelingen veel over-
last aangedaan, en de politie heeft verscheidenen hunner
op grond van diefstal gevat.

Andaman-Eilanden.

De *Straits Times* van den 24sten Julij bevat de vol-
gende belangrijke mededeelingen omtrent deze nieuwe straf-
kolonie.

De oproerigen worden er zonder vorm van proces op-
gehangen en de politie is er gestreng. Dr. Walker, die
het toezigt over de bannelingen heeft, heeft er omtrent
1000 onder zich. Eenigen tijd geleden, waren 229 ban-
nelingen in de verbeelding, dat er in het binnenland
een rijk moest bestaan, dat door een vorst geregeerd
werd, en zij namen zich voor daarheen te vlugten.

Toen Dr. Walker dat voornemen vernam, bood hij
hun mondbehoefte voor een week aan en wapenen, om
tegen de aanvallen der inboorlingen te verdedigen;
doch zij sloegen zijn aanbod van de hand en liepen weg.
Er keerden slechts 81 terug; de overigen waren van ge-
brek bezweken en meestal door de inboorlingen van kant
gemaakt. Deze 81 werden tot afschrik der anderen op-
gehangen, en Dr. Walker heeft daarna geene wegloupers
meer gehad.

De inboorlingen zijn de nieuwe kolonisten zeer vijan-
dig. Onlangs werd de bemanning eener boot door een
paar vrouwen aan het strand aangeropen, doch toen zij
aan wal stapten, werden de opvarenden door een re-
gen van pijlen uit het kreupelhout begroet; gelukkig
werd er slechts een hunner gewond en, dezen medene-
mende, gelukte het de overigen terug te keeren.

Het aanzien van een paar eilanden is reeds gunstiger,
en de aardappel, pompelmoes en banaan beginnen er te
voorschijn te komen.

De bannelingen, die werken willen, krijgen twee an-
na's per dag, waarvoor zij levensmiddelen koopen uit het
Gouvernements pakhuys, en zij, die niet willen arbeiden,
krijgen niets.

Om hun eerlijkheid te leeren, wordt het loon aan de
voordeur van het pakhuys geplaatst, en ieder mag het
zijne daarvan afnemen. Er is nog geen voorbeeld van
oneerlijkheid voorgevallen.

Dr. Walker hoopt langzamerhand 10,000 man te kun-
nen bedwingen, en zal daarmede een terrein van 30 @
40 mijlen in omtrek ontginnen en aanleggen; maar hij
heeft geschikter handen en gewilliger hoedanigheden nood-
dig, dan die der Sipayers; zijn toestand is alles behalve
benijdenswaardig, daar hij den onwil der inboorlingen
aan den eenen, en de muiters aan den anderen kant
heeft.

De middelen van verdediging bepalen zich bij het
wachtschip en de vrijwilligers der koopvaardij-schepen,
onder het bevel van een marineofficier. Al de Euro-
peanen zijn aan boord van de *Sesostis* en een paar
andere schepen, daar het verblijf aan den wal ongezond
en onveilig is.

Het natuurtooneel, dat de Andaman-Eilanden oplevert,
is prachtig; hooge, vruchtbare bergen met reusachtig
geboomte bedekt, en met allerhande slingerplanten en
gewassen omhangen, vertoonen zich van Cornwallis tot
aan Port Blair aan het oog, terwijl dat alles, door wilde
bloemen geschakeerd, de verschillende eilandjes in het
schoonste daglicht stelt.

SIAM.

De Bangkoksche adel blijft den handel halsstarrig on-
derdrukken, en heeft zelfs eene proclamatie aan den kon-
ing ter teekening voorgelegd, waarbij de uitvoer van
kijst verboden wordt, onder het voorwendsel, dat voor
gebrek gevreesd wordt, hetgeen echter geheel ongegrond
is. De koning heeft dan ook geweigerd om te teekenen,
zeggende, dat de hooge prijs, die de schaarschheid moet
voorafgaan, den uitvoer van zelf zoude beperken.

Rijst blijft @ 36¼, @ 37 voor Carga verkrijgbaar.
Sapanhout is schaarscher en duurder. Vrachten zijn
laag, tw.: 35 centen voor Rijst naar Hong-kong en 45
@ 50 voor Sandelhout. Naar Shanghai 50 centen voor
kijst, en 80 centen voor Sandelhout.

De nieuwe koloniale staatkunde omtrent onze O. I. Buitenbezittingen. (Vervolg.)

De Staatscommissie uit den wensch, dat de heilzame bepaling
van artikel 118 van het Ind. regerings-reglement, volgens welke
het pandelingschap niet op de kinderen overgaat, niet zal afhan-
gen van eene verordening op dit stuk, maar beweert terecht,
dat zij voor de regering een pligt, voor de kinderen van pandelin-
gen een verkregen regt is, aanvangende met de dagteekening der
afkondiging in Indië van het regerings-reglement.

De Voorzitter der Staatscommissie ziet zich in de gelegenheid
gesteld, dit denkbeeld zelf te verwezenlijken en daarmede zijn ko-
loniaal bewind in te wijden. Men zou onder de dagen des le-
vens één dag minister van koloniën willen zijn, om het lot van
zoo vele medemenschen te kunnen verbeteren.

In geene zaak blinkt de nieuwe koloniale staatkunde, door de
Staatscommissie aanbevolen, boven de tot nog heerschende koloniale
denkbeelden, meer uit, dan in de beschouwing der adats. Volke-
ren zonder geschrevene wetgeving worden geregeerd door oude
herkomsten, in Indië met het arabisch woord van adat bestempeld.
Zij prenten zich diep in het geheugen en in de ziel, wat
niet belet, dat zij onder eene hemelstreek, waar het despotisme
schier inheemsch schijnt, hunnen oorspronkelijken zin verliezen en
een werktuig van onderdrukking worden. Wij meenden tot nog
toe de Indiërs het best te regeren, door hunne adats hoe ook, als
heilig te beschouwen, en tegen alle maatschappelijke verbeterin-
gen verzetten men zich op grond der adats, ofschoon ook dikwijls
door de onzen kwalijk begrepen. Kortom, het woord adat was
een tooverklank geworden, om allen maatschappelijke vooruit-
gang te bezwaren. De Staatscommissie heeft geoordeeld, dat er
adats bestaan, die men moet bestempelen als zondige daden tegen
den natuurgenoet. Zij roept daartegen een streng verbod van de
Nederlandsche regering in, dat met klem moet worden gehand-
haafd, maar boven dien erkent zij het bestaan van nog andere
volksinstellingen, welke de regering door de meest gepaste midde-
len moet trachten te wijzigen, waartoe zij de adat poesakka
brengt, een eigenaardig erfregt, volgens hetwelk de kinderen niet
van hunnen vader, maar van de broeders hunner moeder erven,
terwijl de man niet voor zijne vrouw en kinderen, maar voor
zijne zusters en hare kinderen moet zorgen met het gevolg, dat
de vrouw en kinderen tot een anderen stam (soekoe), dan de
man behoren.

Hier toe behoort ook de Djoeroe of bruidsprijs, aan den vader
van de bruid te voldoen. Het dilemma ontstaat dan voor hem,
of niet te huwen, of zich voor toekomstigen arbeid te verbinden
en dus tot pandeling te stellen. De schoonste verbindenis des le-
vens wordt daardoor voor hem de oorzaak van eene levenslange
slavernij. Reeds voor 10 jaren heeft de Resident van Palembang
door overreding veel bijgedragen om deze gewoonte in zijn gebied
te doen ophouden; de Staatscommissie slaat voor, om dien weg
verder te bewandelen, en als overgangs-maatregel den bruidsprijs
van lieverlede te verminderen.

Als een algemeen heerschend kwaad komt ook het gebruik van
opium in aanmerking. Dit bestaat wel niet in die mate op de
buitenbezittingen als op Java, maar het bestaat, en kan zich daar-
om uitbreiden. Regeringspligt en regeringsbelang stemmen zamen,
om dit groot zedelijk kwaad, zoo het niet te weren is, dan toel
te stuiten, „onverschillig, zegt de commissie, of de belangen der
„schafst al dan niet daarbij lijden,” doch beperking der amfioen-
kitten is hier een minder doeltreffend middel; men zoekt daarom
naar andere middelen. Inmiddels wordt als regel aanbevolen, dat
alle lieden, aan opium verslaafd, uit 's lands dienst geweerd wor-
den. Zeker kan ons gouvernement het gebruik van den opium niet
genoeg brandmerken, waar het wegens de plaatselijke gesteldheid
op de uitgebreide kusten geene bedwangmiddelen in zijne magt heeft.

Onder de schadelijke gebruiken der inlanders behoren ook de
huwelijksfeesten in Borneo's Zuid- en Ooster afdeling, die dagen
achtereen duren en zoo kostbaar zijn, dat de huwelijken daarom
achterwege blijven. Het zedelijk kwaad dezer feesten wordt nog
vermeerderd, omdat zij bijgewoond worden door eene schare pu-
blike vrouwen. Bilians genaamd, welke nog wel in de eerwaar-
dige hoedanigheid van priestersessen daarbij hare rol vervullen.
De zendingen hebben reeds met vrucht dit kwaad aan den klei-
nen Dajak betreden; het getal der Bilians is verminderd door eene
retributie, welke aan deze vrouwenlieden opgelegd is, en de Staats-
commissie raadt aan, op dezen weg voort te gaan, ten einde ook
dit kwaad te lenigen en uit te roeijen. De betrekking met de Bi-
lian vervangt natuurlijk het huwelijk.

Deze zijn dan de zedelijke hervormingen, die de Staatscom-
missie als den grondslag der nieuwe staatkunde omtrent onze bui-
tenbezittingen stelt, en waarop zij wenscht, dat de zedelijke invloed
van de Nederlandsche overheersching op die miljoenen inboorlin-
gen voortaan gevestigd worde. Met zulk eene staatkunde kan Ne-
derland het gezag over de schoonste bezittingen, die ooit aan enig
volk ten deel vielen, in de wereldopinie rechtvaardigen, verheffen;
kan het de wensch der edeler menschheid worden, wier langzame

regepraal op den nacht der dwaling en boosheid aan het oog des
wijgeers niet ontgaat, dat Nederland voortdurend en al verder en
verder, tot op de binnenste bergtoppen van Sumatra, Borneo, Nieuw
Guinea, zijne vlag moge laten waaijen.

Zedelijke hervormingen gaan langzaam voort; de heilzame
eigenaardige mogelijkheden te worstelen, en welke opzichzelf meer
gevoelt dan wie, van des levens bloeitijd af, met de loofgere eischen
der zedekunde bekend, daarnaar zijn eigen hart hervormen wil.
Wat al kwade hebbeligheden af te wennen, wat al vooroordeelen
af te leggen, wat al eigenliefde te bekampen, voor dat de mensch
zich rein voor zijn Schepper kan stellen! Ach, zijne eenige rein-
heid is, om haar te wenschen; verder brengt de mensch het niet.
Het verwondert ons daarom geenszins, dat ook zij, die liever in
hun eigen hart hunne onvolkomene zedelijkheid dan die bij ande-
ren opmerken, ter nauwernood aan eene zedelijke hervorming der
Alfoeren geloof kunnen slaan. Het kwaad, dat de maatschappij
dagelijks vertoont, is zoo verscheiden en veelvuldig; zoo vele vruch-
teloze pogingen ziet men tot verbetering van ons gemeen aanwen-
den, dat men twijfelmoedig omtrent de verbetering van onbeschaaf-
de volkeren zou worden. Wie echter aan eene trapwijze zedelij-
ke verbetering van het menschedom twijfelt, moet het toch bevreem-
den, dat zij in oude tijden alleen het weemoedig ideaal van den
wijgeer was, maar thans als een levensbeginsel van de nationali-
teit door elke regering moet worden gehuldigd. Hoe laag zijn de
onzedelijke en onbeschaafde natieën niet in magt gezonken. Maar
hoe dit zij, de Alföer is geen *mauvais sujet*, hij staat ver boven
de laagste klasse van ons gemeen, dat alleen de gebreken van de
nieuwere maatschappij deelachtig is. Hij is van natuur geen dief,
en in de binnenlanden van Borneo heerscht onder de Dajackers
eene veiligheid van goed, die men te vergeefs in een beschaaf-
den Staat zoude zoeken, en daarom kent hij zelfs geene straf op
den diefstal. De natuurlijke beschaaftheid, welke de Indiër in zij-
ne uitwendige vormen aan den dag legt, bewijst eene kiesche ge-
aardheid, welke men onder de laagste klasse van een Europeesch
volk zoo droevig mist. Met welk eene gehechtheid en trouw zal
een Indische slaaf niet dikwijls de goede behandeling zijns mees-
ters beantwoorden, waarbij de ondankbaarheid van zoo vele dienst-
boden hier te lande niet weinig afsteekt.

In weerwil van afschuwelijke zedelijke vergripenen, welke men
onder de Alföeren waarneemt, zoo als het koppensnellen, hebben
zij hunne natuurlijke goedheid des harten niet verloren, want die
vergripenen zijn in hunne oogen door de adats gewettigd, en de on-
zedelijkheid daarvan is bij hen nooit een punt van overweging
gewees. Slechts de maleijer is listig en roofzuchtig, wat met
zijn zwerfen aan de verre, vreemde kusten in verband staat;
maar de geest, welke in zijne oude poezie doorstraalt, getuigt
genoeg, dat wij met een verbasterd volk te doen hebben; de over-
gang tot het Mahometanisme heeft den maleijer tot een verhar-
den en hooemoedigen onderdrukker der kusten gemaakt. De ze-
delijkheid en welvaart onder de oorspronkelijke bevolking te ver-
breiden, waarvoor zij zoo zeer vatbaar is, betekent zoo veel, als
in de toekomst den verderfelijken maleischen invloed te vernietig-
gen. Deze weg wordt door de Staatscommissie aangewezen.

(Wordt vervolgd.)

Jagezonden Blakken.

Iets over het bestuur van den Gouverneur Generaal BARON VAN DER CAPELLEN.

Het schijnt tot regel aangenomen, om, wanneer er sprake is
van het bestuur van den Gouverneur Generaal Baron van der
Capellen, het af te schetsen als te zijn geweest slap, derhalve
zonder energie en onbeduidend.

Ook de schrijver van het, in den *Java-bode* van 31 Julij jl.
no. 61 voorkomend, artikel: *De nieuwe koloniale staatkunde om-
trent onze O. I. Buitenbezittingen*, noemt dat bestuur slap, echter
met bijvoeging der woorden: „ofschoon welwillend.”

Ieder bestuur moet op welwillendheid gegrond zijn. Het was
derhalve geene bijzondere verdienste van hetzelfde, die eigenschap
te bezitten, en men zou uit die woorden de gevolgtrekking kunnen
maken, dat ze den volgenden bestaren ontbrak. Dat dit de be-
doeling is van den schrijver, wil ik liefst niet vooronderstellen.

Tijdgenoot van het bestuur van den Gouverneur Generaal
Baron van der Capellen, kan ik niet toegeven, dat het door slapheid
gekenmerkt werd.

Zij, die dit beweren, hebben voorzeker nooit de omstandigheden,
waarin die edele Landvoogd zich geplaatst zag, en de middelen,
waarover hij beschikken kon, in één woord den toestand van Ne-
derlandsch Indië in die dagen, met aandacht nagegaan.

Geenszins beschouw ik Nederlandsch-Indië als eene kolonie,
hoezeer men er gemeenlijk die benaming aan geeft, maar wel als
een wingewest, waarin het zedelijk overwigt van den beschaafden
overheerscher op de minder beschaafde of schier nog geheel onbe-
schaafde overheerden, gerugsteund door eene niet zeer talrijke,
spaarzaam aan te wenden en zich, als het ware slechts in het
verschiet vertoonende krijgsmagt, tot grondslag der regering moet
strekken.

Rome overheerschte bijna de gansche toenmaals bekende wereld
door dat zedelijk overwigt; Nederland bezat het bijna twee eeuwen
in Indië.

Hoedanig was het echter daarmede gelegen, toen de Baron van
der Capellen in 1816 aan het hoofd van het bestuur kwam?

Dat zedelijk overwigt was als het ware vernietigd, verbroken.
De, in het oog van den Inlander onoverwinnelijke, Nederlander
was in datzelfde oog diep gedaald. De Engelschen hadden hem
overwonnen en zich met geweld van wapenen van Java meester
gemaakt. De Nederlander had voor dat geweld moeten zwichten,
eene gebeurtenis, die de Inlander zich nooit als mogelijk had kun-
nen voorstellen.

Die mogelijkheid was daadzakelijk bewezen. De inblasingen der
Engelschen, die buitendien wel beseften, dat zij vroeg of laat deze
gewesten weder zouden moeten teruggeven en uit dien hoofde al-
les — verwaarloosden, hun aanmatigende trots, die steeds andere
volken met een vernederend oog beschouwt, — bragten den laatste
slag toe aan het te gronde gaan van het Nederlandsch zedelijk
overwigt in Indië. Voor den Nederlander bestond onder den In-
lander weinig of geen ontzag en eerbied meer.

Zoodanig was de toestand van Indië, toen de commissarissen-
Generaal Elout, van der Capellen en Buiskes aankwamen, om het
oppergezag over deze gewesten uit handen der Engelschen over
te nemen.

Het eerste, het hoofddoel hunner zending moest zijn, dat zede-
lijk overwigt te herstellen.

Op welke wijze?
In de rede ligt opgesloten, dat daartoe de zachtste weg moest
gekozen worden. Ook toen reeds sprak de geest des tijds, zoo
verschillende van dien van vroegere eeuwen.

Het stelsel of grondbeginsel van het bestuur werd dus: Vrij-
heid voor den Inlander in zijn maatschappelijk doen en laten,
voor zoo verre zulks met de regten eener gematigde regering
was overeen te brengen.

Al de verordeningen en bevelen der genoemde commissarissen-
generaal gingen van dat beginsel uit, doch de toepassing leed in
vele opzichten schipbreuk.

Waarom was dit toe te schrijven? Eensdeels aan de onvoor-
bereidheid voor dat beginsel van den, in het algemeen meer aan
dwang gewonen en daardoor voor vrijzinnige denkbeelden zeer
onverschilligen inlander, anderdeels, aan de wijze van het ten
uitvoer brengen van die verordeningen en bevelen, dat uit den
aard der omstandigheden moest worden toevertrouwd aan ambe-
naren, geheel onbekend met den geest, de taal, de zeden en ge-
woonten der overheerde volken.

Te gelijkertijd met de commissarissen-generaal was een legio
ambtenaren in Indië aangekomen. Geen hunner, die het minste
begrip had, van hetgeen Indië is, en toch aan hen moest dat ten
uitvoer brengen worden overgelaten. Hun ontbrak kennis en on-
dervinding. Beiden konden zij eerst door den tijd verwerven.

Wel werden sommige, zeer verdienstelijke ambtenaren van den
vroegeren tijd weder in dienst opgenomen, doch hun getal was te
gering, om een evenwigt daar te stellen. Buitendien stemden
weinigens overeen met het nieuwe hoofdbeginsel, de meesten hun-
ner waren gehecht aan de oude sleur van zaken.

Van daar werking en tegenwerking, die weldra tot botsingen

met den inlander, leidden. Uit die botsingen ontstonden opstan- den, zelfs langdurige oorlogen. Geen enkel jaar der tienjarige regering van den Gouverneur Generaal Baron van der Capellen, mogt op algemeene rust en vrede bogen. Bijna overal heerschte er verzet tegen het Nederlandsch gezag, dat met de wapenen ge- stuit of gedempt moest worden, zoo als in:

- 1817 In het Krawangsche en in de Molukkos.
- 1818 In de Molukkos, het Cheribonsche en het Bantamsche.
- 1819 Te Palembang, op Banka en Borneo.
- 1820 Als boven en te Riouw.
- 1821 Te Palembang, op Banka, Borneo en Sumatra.
- 1822 Op Borneo en Sumatra.
- 1823 Idem.
- 1824 Op Sumatra en Celebes.
- 1825 Op Sumatra, Celebes, Borneo en Java.

Met uitzondering van Java, alwaar de oorlog, zooals bekend is, eerst in het midden van 1825 uitbrak en ruim vijf jaren duurde, werden die bloedige rustverstoringen overal gedempt. De taak daartoe rustte op den Baron van der Capellen als Gouverneur Ge- neraal, zelfs tijdens het aanwezig zijnde beide andere hooge colla- ga's, de commissarissen-generaal Elout en Buiskes. Het dage- lijksch beheer der zaken was hem toen reeds alleen toevertrouwd, doch over welke middelen kon hij beschikken, om al die weder- waardigheden het hoofd te bieden?

De landmacht, toen nauwelijks 12 à 13000 man sterk, bestond uit slechts 10 bataillons infanterie, ieder van 900 man, 1 regi- ment huzaren, 2 compagnien Bengaalse lancers, 1 regiment artillerie van twee bataillons, 1 compagnie rijdende artillerie, 1 compagnie artillerietrein en 1 bataillon Pionniers van 5 com- pagnien. Barissans of Inlandsche hulptroepen, op Europeesche wijze gewapend en geoefend, bestonden er toenmaals niet; alleen in 1825 maakte de Sultan van Sumanap, met een gedeelte zijner onder- hoorigen, den veldtocht op Celebes mede. Die betrekkelijk ge- ringe legermacht moest niet alleen dienen, om Java en de van lieverlede weder onder ons gezag gebragt wordende Buitenbezitting- en te bezetten, maar ook, om aan al de eischen van den steeds voortdurenden staat van onrust en oorlog te voldoen. Roemvol volbragt zij hare taak. Eere zij hare nagedachtenis! Slechts weinigen bestaan er nog, die eenmaal een deel van haar uitmaakten.

Thans vindt men op Java, om ons alleen bij het wapen der In- fanterie te bepalen, 14, op Sumatra 3 veldbataillons, ieder van 746 man. Drie garnizoensbataillons op Java leveren de bezetting- en der kleine posten op dat eiland. Iedere Buitenbezitting heeft haar eigen garnizoensbataillon of compagnie en, met inbegrip der andere wapenen, telt het Indische leger thans nagenoeg 26000 man.

Wat dat leger in deze dagen doet, heeft het, onder het be- staar van den Gouverneur-Generaal Baron van der Capellen be- staande, ook moeten volbrengen, misschien niet zoo volledig, want daartoe was zijn sterkte te gering, doch niettemin legde het een hechten grondslag voor den vervolg.

Aan voortvarendheid ontbrak het toen niet. Drie dagen waren genoeg, om in 1819 eene expeditie van 1600 man, waaronder 7 compagnien Europeanen, naar Palembang te doen vertrekken. In 1818 zag ik twee compagnien Europeanen, binnen den tijd van een uur slechts, na een onverwacht appel, naar Bantam op marsch gaan. Hoe het thans daarmede gelegen is, kan en wil ik niet beoordeelen; 35 jaren zijn vervlogen, sinds ik den militair- en stand heb verlaten.

De zeemacht in dien tijd bestond uit koninklijke en koloniale. Beiden, vooral de laatste, die in vele opzichten zoo zeer miskend is geworden, hebben in Indië belangrijke diensten bewezen. In het algemeen waren echter de oorlogsbodems van de eerste te groot, om met vrucht in de Indische wateren te kunnen worden gebezigd. Bovendien waren de meeste hunner zwak, oud of slecht gebouwd, vooral die, welke aan het eerste Fransche Keizerrijk hadden toebehoord en ons, na den Parijschen vrede in 1814, waren toegewezen. Van de eerste expeditie, bestaande uit 4 li- neschepen, 1 fregat, 1 corvet en 1 brik, kwamen slechts het freg- gat Maria Reigersbergen, en de brik de Spion behouden in het moederland terug. De overigen vergingen op de terugreis of moesten wegens hun zwakken staat in Indië blijven. Zoo ging het ook met het meerendeel der later, gedurende bedoeld bestuur, uit Nederland in Indië aangekomen oorlogschepen, meest al van te groot charter.

Er bestond daardoor behoefte aan kleineren. De koloniale marie werd geschapen en voor haar de noodige corvetten, brik- ken, schoeners en kanonneerbooten aangekocht of gebouwd. De aangekochten konden slechts zeer gebrekkig tot het beoogde doel worden ingerigt, en toch heeft die marine zich gedurende haar bestaan, in alle oorden van Indië en bij alle gelegenheden, met roem overladen.

De stoom was toen wel reeds bekend, maar nog niet op het oorlogszwezen toegepast.

Thans zijn er voortdurend 25 à 30 koninklijke oorlogschepen, waarvan de grootste slechts fregatten en het meerendeel stoom- vaartuigen zijn, in de Indische wateren aanwezig. Van dat aan- tal kan men dan ook nu, vooral met het oog op den weten- schappelijken vooruitgang, ruimere diensten verwachten dan van de vroegere marine, die misschien even sterk, doch op verre na niet zoo doelnatig ingerigt was, als thans het geval is.

In zoo verre de toenmalige gewapende magt; nu nog een woordje over de levensader van ieder bestuur, de geldmiddelen.

Ook die waren, reeds van den aanvang van bedoeld bestuur, in een berooiden staat en niet zonder redenen en oorzaken. De weinige millioenen, met de 1ste expeditie medegezonden, werden spoedig door de dagelijksche uitgaven verslonden. Reeds dade- lijk moest er tot leeningen de toevlugt genomen worden. De bron- nen van inkomsten vloeiden nog niet of zeer ongeregeld. Velen waren onbekend of in strijd met den geest des tijds. Nieuwe moesten worden opgespoord; de tijd alleen kon den gunstigen of ongunstigen uitslag daarvan doen kennen. Het door de En- gelschen ingevoerde en door ons gehandhaafde stelsel der landelijke inkomsten was, en is misschien nog een raadsel. Voegt bij dit alles, afgescheiden van de onvermijdelijke dagelijksche uitgaven, die met de nog onzekere inkomsten bestreden moesten worden, de millioenen aan de Engelschen voor het Indische materieel bij de overname uitgekeerd, de millioenen buitengewone uitgaven, door den voortdurenden staat van onrust te weeg gebragt, het gemis der inkomsten van de in opstand zijnde gewesten, de honderd dauidenden voor het scheppen der koloniale marine, het, op de Indische rekening stellen der waarden van de vergane en achter- blijvende oorlogschepen, het vergaan van verscheidene rijke Gou- vernementen ladingen, naar het moederland bestemd, en het onnoo- dig en, in weerwil van alle vertoogen daartegen, toch voortdurend uitzenden van hooge ambtenaren en hoofdofficiëren, aan wien dus ook hooge tractementen moesten worden toegelegd, dan laat het zicht-gemakkelijk beseffen, dat er voor Indië een schuldenlast ge- boren moest worden, die door het stelsel van het toenmalig be- staar niet kon worden gedempt.

Eh hoe kon dat stelsel in werking worden gebragt en gehou- den? Slechts gebrekkig, — zoo als ik reeds heb aangetoond. Kennis en ondervinding ontbraken. Ieder bestuur moet op die zijner ambtenaren kunnen vertrouwen. Thans bestaat er een ca- der ambtenaren, dat vertrouwen waardig. De jonge komen on- der de leiding van de oudere bekwaamen en ondervindingrijken, en leeren van lieverlede eenmaal het voetspoor hunner leiders te betreden. Het is als het ware een keten, wier schakels niet meer verbroken kunnen worden, maar ook — 40 jaren zijn se- dert omgegaan. Toen was het voer verweg de meeste ambtenaren oen plotseling invallen in een hun vreemden werkkring, zonder leiding of wetenschap en, ofschoon met den besten wil en geest beziel, moest zij dikwijls falen, daar waar het thans van de rijpere kennis der tegenwoordige ambtenaren niet te verwachten is.

Ik ontken het dan ook niet, dat er toenmaals groote misslagen zijn begaan, wier gevolgen den staat zeer schadelijk waren. Het kon niet anders; — ik heb het aangewezen. Dan die misslagen kunnen geen aanleiding geven, om het bestuur van den Gouver- neur Generaal Baron van der Capellen SLAP te noemen. Zij, die dien landvoogd gekend hebben, zullen met mij erkennen, dat hij een waardig, edel karakter bezat, geenszins ontbloot van geestkracht, misschien een weinig te veel door zijne menschlievendheid getemperd. De omstandigheden werkten niet mede, om die geest- kracht ten volle in hem te ontwikkelen, doch wat hij doen kon en heeft gedaan, in den toenmaals neteligen toestand van Indië,

somde ik hier boven kortelijk op. Die omstandigheden, waren grootendeels het gevolg van het toenmalig stelsel van bestuur, door de Commissarissen-Generaal, onder goedkeuring des Konings, ingevoerd. Eene verandering of geheele wijziging van dat stel- sel kon niet van den Gouverneur Generaal, maar alleen van de hooger magt in het moederland, zooals het dan ook later is geschied, uitgaan. En de vraag is nog, of destijds, toen Indië voor ons als het ware een bajet was, wiens ontwarring slechts geleide- lijk kon plaats grijpen, een ander toepasselijker zou zijn geweest, of geen ergere gevolgen zou hebben gehad?

Het is met dat stelsel, met het hoofdbeginsel van het toen- malig bestuur gegaan, gelijk het spreekwoord zegt: „Door schade en schande wordt men wijs.“ De gebreken trokken de hooge- re aandacht en men ging tot een ander, bijna geheel het tegen- overgestelde, over. Dan hierbij moet ik opmerken, dat het ge- makkelijker valt te veranderen of te verbeteren, dan te scheppen, en het bestuur van den Gouverneur Generaal Baron van der Ca- pellen kan wel de schepping van onzen vernieuwen toestand in In- dië genoemd worden.

Niets ding ik af op het gunstige oordeel over den Commissaris Generaal Du Bus de Gisignies, door den schrijver van het in hoofde dezes aangehaalde artikel in den Java Bode. Dan nim- mer zal zijne onverbiddelijke strengheid, al werd zij ook door den drang der omstandigheden geboden, in het daarstellen van bezuinigingen, die destijds zoo vele ambtenaren tot den bedelstaf bragten, in mij een lofredenaar vinden. Even als men thans schrijft en roept, om toch, om den wille van het Batig saldo, niet te veel te verwaarloozen en daar, waar het nuttig en noodig is,

niet te spaarzaam met 's lands geldmiddelen te zijn, even al- meen ik, onder verbetering, dat een half miljoen meer of 's jaars, betrekkelijk gesproken, den lande destijds weinig zal hebben, doch daarentegen het levensgeluk van hon- huisgezinnen, buiten schuld in het ongeluk gedompeld, had- nen bevorderen. Dan buitendien heeft het steeds bijzondere aandacht getrokken, dat er van al die bezuinigingen thans geen zweem meer bestaat en men in vele opzichten, van lie- de, tot het oude is teruggekeerd. Dat onde was dus ge- al zoo kwaad niet en het goede, daarin gelegen, had men ge- genzeeggelijk aan het bestuur van den Baron van der Capel- danken.

Bij de beoordeeling van dat bestuur, dat thans tot de ge- denis behoort, denke men altijd: „andere tijden, andere wa- Gemakkelijk valt het te bedillen, wat anderen hebben van maar moeilijker is het zich in de omstandigheden te verpl- waarin zich de bedilde bevond. Kon men dat, het oordeel, misschien, ja zeker, anders uitvallen. Hoe dit ook zij, hulde de waarheid, en bijzondere hoogachtung voor den zoo vaak kenden, doch mij en gewis allen, die hem gekend hebben, als- en als bestuurder, onvergetelijken, edelen Baron van der Cap- deden deze regels uit mijne pen vloeijen. Eere wien eere toek- Anderen mogen zijn bestuur slap en onbeduidend noemen, n- zal ik dat erkennen, maar als het eenige en ware, wat dan naar mijn bescheiden oordeel te zeggen valt, en als tijdgenoot- getuigen: Het was NIET gelukkig!

W. L. RITTMER

Batavia 7 Augs. 1858.

Straat Sunda Doorgezeld.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	DATUM.	NAAR.
Augustus	5 Nederlandsch	Nederwaard.	Kwakkelstein.	Batavia.	8 August.	Amsterdam.
"	"	— Fransch.	Godfrey.	Bourbon.	4 Julij.	Batavia.
"	6 Nederlandsch	Maria Theresia.	A. van Marion.	Batavia.	8 August.	Rotterdam.
"	"	— Engelsch.	Alfred Hill.	Bortin.	9 Mei.	Hongkong.
"	6 Nederlandsch	Philip Laing.	J. Cadenhead.	Singapore.	13 Julij.	Liverpool.
"	"	Kate Horpoe.	Johnston.	Baltimore.	13 Mei.	Hongkong.
"	"	Jacoba en Christina.	Berk.	Nederland.	"	Batavia.
"	"	Bellatrix.	Sandberg.	Amsterdam.	9 "	"
"	Hamburg.	Tell.	Koch.	Rio-Janeiro.	4 Junij.	Singapore.
"	Nederlandsch	Stephanie.	Fischer.	op Walvischv.		
"	7 Bremsen	Bertla.	Klump.	Cardiff.	1 Mei.	Hongkong.
"	Nederlandsch	Ortelius.	Groote.	"	27 April.	Singapore.
"	Engelsch.	Lund O Charer.	Bell.	Sunderland.	17 "	Hongkong.
"	Amerikaansch.	J. B. Show.	Huygens.	Boston.	8 Mei.	"
"	Russisch.	stoom korvet Manjoo.	Merrison.	"	18 "	Amur-Rivier.
"	Amerik.	Mandaren.	Brit.	New-York.	27 "	Shanghai.
"	8 "	Philomela.	Nihols.	Manilla.	6 August.	Padang.
"	"	Derly.	Hutchinton.	Manilla.	4 Julij.	New-York.
"	Engelsch.	Julia.	W. Miller.	Shanghai.	1 "	Londen.

Het Ned. schip Bellatrix berigt dat het Fransche Stoomschip François I, de 5 in de Meenwenbaai geankerd is met gebroken fokkenmast van welke distinatie onbekend.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	AGENTEN.		
Augustus	8	Nederlandsch ..... bark	Jacoba en Christina.....	J. C. Berk.	Amsterdam	6 Mei	Haager en Schuurman.
"	"	" " " brik	Bellatrix.....	A. P. Sandberg.	"	8 "	J. Cezard & Co.
"	"	" " " bark	Libra.....	G. Van Os.	"	6 April	Morgan Melbourne & Co.
"	"	" " " schip	Julie.....	R. Brem.	"	14 "	Haager & Schuurman.
"	"	" " " bark	Noord Brabant.....	H. R. Bok.	"	9 Mei	Landberg Bezoet de Bis.
"	"	" " " bark	Madura.....	Van Leeuwen.	Rotterdam	6 April	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Amerikaansch.....	Autoinia Geertruida.....	D. Forbes Browning.	"	7 Mei	J. Cezard & Co.
"	"	" " " schip	Surprise.....	C. H. Baullett.	New-York	15 "	Paine Stricker & Co.
"	"	Fransch.....	Golden Rule.....	May.	"	"	"
"	"	Nederlandsch..... bark	Godefroi.....	Le Compte.	Bourbon	4 Julij	Busing Schröder & Co.
"	"	" " " "	Petronella Catharina.....	F. Hagen.	Amsterdam	21 April	de Weerd Ruijl & Co.
"	"	" " " "	Java.....	S. Stikkel Van Dam.	Shanghai	"	B. Kopersmit & Co.
"	"	" " " "	Van der Palm.....	G. Strang van Hees.	Rotterdam	"	"
"	9	" " " brik	Dolfjn.....	C. B. Brandligt.	Amsterdam	"	Schimmelpenninck & Co.
"	"	" " " bark	Twee Anthonijs.....	C. v. Rijn v. Alkemade.	Rotterdam	3 Mei	Reijnet & Vinju
"	"	" " " brik	Gebroeders.....	B. G. Flik.	Amsterdam	26 April	MacLaine Watson & Co.
"	"	" " " bark	Louisa Princes der Nederlanden	D. A. Florijn.	Samarang	"	de Weerd Ruijl & Co.
"	Fransch.....	schip	Jessore.....	C. Galtet.	Bordeaux	7 Mei.	J. Cezard & Co.
10	Engelsch.....	brik	Hestrel.....	Smitt.	Sijduci	2 Julij	MacLaine Watson & Co.
"	Nederlandsch.....	bark	de Zwijger.....	P. P. Hoogland	Singapore	"	"
"	" " " "	"	Twee Jeanne's.....	"	Amsterdam	"	B Kopersmit & Co
"	" " " "	"	Nieuw Lekkerland.....	M. B. Hofman	Pecalongan	8 August.	de Weerd Ruijl & Co
"	" " " "	schip	Europa.....	J. G. Tromp	Rembang	"	Reijnet & Vinju
11	" " " "	bark	Albrecht Bejting.....	G. L. Muller	van de Oost	"	"
"	Engelsch.....	schip	Hero.....	"	van de West	"	"

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Augustus	8 Ned. Indisch	Menado.	A. A. C. Couteron.	Moluccos.
"	"	Palembang.	H. J. Roseboom.	Pontianak.
"	Nederlandsch	Catharina en Geertruida.	E. E. Mos.	Soerabaja.
"	"	Ystroom.	J. Drager.	Nederland.
"	9 "	de Schelde.	H. A. Wilton van Reede.	Rotterdam.
"	Ned. Indisch	Hiug Goa.	Lim Toehok.	Samarang.
"	"	Yoesserin.	Said Aloewie.	Cheribon.
"	"	Aalborg.	J. P. Tolkmann.	Falmouth via Soerabaja.
"	Deenssch	Koningin der Nederlanden.	E. Lewis.	Singapore.
"	Nederlandsch	Luctor en Emergo.	J. Hakker.	Nederland via Soerabaja.
"	10 "	Cornelia.	G. de Vries.	Rotterdam.
"	"	Konink. Ned. Yachtclub.	F. L. Zack.	Cheribon.
"	Ned. Indisch	d'Elmisa.	P. C. Teengs.	Indramajoe.
"	"	Marianne Antoinette.	J. Winter.	Samarang.
"	"	Samarang Packet.	J. F. Scheel.	"
"	11 "	Pascan.	Tan Siauwing.	Pecalongan.

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Gelderland.	D. Crap Hellingman.		Haager & Schuurman.
"	Louise Jacoba Johanna.	J. Drager.		"
"	Julie.	B. Beem.		"
"	Jacoba en Christina.	J. C. Berk.		"
"	Josephina Louisa.	Nap.	Samarang en Soerabaja.	B. van Leeuwen & Co.
"	Wilhelmina Catharina.	de Groot Stijfrij.	Soerabaja.	MacLaine Watson & Co.
"	Johanna en Geertruida.	Flens.		"
"	de Drie Vrienden.	L. P. Anderson.	Samarang.	"
"	Gebroeders.	C. de Groot.	Nederland.	"
"	Soerabaja.	A. M. Swart.	Nederland.	Busing Schröder & Co.
"	Petronella Catharina.	T. Hagen.	Samarang en Soerabaja.	de Weerd Ruijl & Co.
"	Louise Princes der Ned.	D. A. Florijn.	Nederland.	"
"	Libra.	Van Os.	Soerabaja.	Morgan Melbourne & Co.
"	Dolfin.	Brandligt.		Schimmelpenninck & Co.
"	Madura.	Schagen van Leeuwen.		"
"	Jhr. Mr. van de Wall van Puterhoek.	K. F. Lammerts.		"
"	Jeannette Cornelia.	Verhoeven.		"
"	Julia.	van der Kolf.		"
"	Groot-ester National.	Giesse.		"
"	Admiraal de Ruijter.	B. Koester.		E. Moormann & Co.
"	Maria Agnes.	B. ten Brink.	Nederland.	"
"	Sara Eleonora.	D. Schuymer.	Samarang.	Casaleto & Co.
"	Java's Welvaren.	Doornbos.		Paine Stricker & Co.
"	Phoenix.	de Roever qq.		"
"	Loopuit.	J. Haring.		Landberg Bezoet de Bis & Co.
"	Cornelia en Geertruida.	C. E. Hoekema.	Samarang.	"
"	Johanna Christina.	J. B. de Boer.		"
"	Noord Brabant.	H. R. Bok.		"
"	Maria Anna.	J. T. Verschuur.	Samarang.	van Ommeren Rueb & Co.
"	Hendrik-Ido-Ambacht.	L. Bijl.		"
"	Neerlands Konink.	G. Geerling.		"
"	Van Olden Barneveld.	N. F. Iloet.		"
"	Ambona.	W. H. Rusman.	Rotterdam via Soerabaja.	Reijnet & Vinju.
"	Twee Anthonij's.	C. van Rijn van Alkemade.		"
"	Jeannette.	T. Visser.		B. Kopersmit & Co.
"	Resident van Son.	C. Kramers.		"
"	Bernard Hertog van Saxe Weimar.	P. H. Hazewinkel.	Nederland.	Dümmler & Co.
"	Karel en Heuricus.	A. van der Geer.		"
"	Johanna.	Gouweland.		J. Cezard & Co.
"	de Zwerper.	Franzen.		"
"	Kortenaar.	A. Glazener Jr.		Buijs Jacobsen & Co.
"	Buitang Octara.	Meijer.		"
"	Aladanie.	Goestie Tassin.		"
"	Falkuf Sercoer.	Sech Abdulla Osman.	Banka via Indramajoe.	"
"	Arief Banjermaas.	Moh. Saleh.	Samarang en Banjermaas.	"
"	Asiah Banjermaas.	Akiel.	Samarang.	"
"	Machmoed.	Moh. bin Malik.	Soerabaja en Banjermaas.	"
"	Al Osmanie.	Sech Moh. Bahasoan.	Rioen en Singapore.	"
"	Jeannette Maria.	S. van Hulsteijn.	Macass. via Sam. en Soer.	T. Crone.
"	Chieftain.	L. de Jonge.		Reijnet & Vinju.
"	Berkatool Adjejan.	Moh. bin Aboe Naien.	Soerabaja.	B. J. Jacobs.
"	Northuntnian.	Smith.	Rotterdam.	MacLaine Watson & Co.
"	Hestrel.	Smitt.		"
"	Saxon King.	Luekey.		Hunter Houghton & Co.
"	Thames.	Clarke.		"
"	Anna Forster.	Davidson.		"
"	Omagh.	Marillet.		C. Bahre & G. Kinder.
"	Ville de Paris.	Swall.		Paine Stricker & Co.
"	J. B. Lancaster.	Honca.		"
"	Ravanie.	Bexter.		MacLaine Watson & Co.
"	Thatcher Magoun.	Maj.		"
"	Golden Rule.	Giles.		Hunter Houghton & Co.
"	Telegraph.	Bruln.		Metzendorff Wilmans & Co.
"	Helvetia.	Petjuch.		Busing Schröder & Co.
"	Melcherson.	Strömberg.		E. Moormann & Co.
"	Australia.	"		"

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

12 kn. champagne, van den Bieren Meddormen & co.
1 kn. zijde, Pandel en Stiekens.
4 kn. menbelen, Daum.
1 kn. manufacturen, B. Kopermit & co.
100 keld. genever, 2 kn. speelkaarten, Order.
Van Rotterdam per Ned. schip Drie Vrienden, gez. Anderson,
agt. MacLaine Watson en co.
100 vs. kop. munt, 10 do. silv. do. 10 kn. laken, 50 kn. opium, 3 do.
werktuigen, N. H. M.
148 oell. medicijnen, 151 do. gouv. goederen: Gouvernemen.
150 vs. boter, 3 kn. manufact., 8 va. vleesch, 60 hammen, J. Conrad en co.
1 kn. medicijnen, Wm. Specht & Grijp.
1 pidao, 19 kn. manufact., E. Moormann en co.
400 vs. spijkers, 100 kn. wijn, C. Bakke en G. Kinder.
100 vs. spijkers, Pilsaen-Syme in co.
520 vs. spijkers, 100 kn. wijn, 9 do. spiegels, Pandel en Stiekens.
30 kn. champagne, Haeger en Schuurman.
8 kn. hoeden, 3 do. speelkaarten, do. muziek, 12 vs. bier, 14 kn. kn. blik-
werk en lederwerk, 10 do. glaswerk, 97 do. provisies, Gumprecht en Strauss.
100 kn. wijn, 4 do. diversen, Ducommun en Bornand.
21 kn. rood garen, 3 kn. dekens, 22 kn. manufact., 300 hammen, van Om-
meren Ruel en co.
6 kn. rood garen, Busing Schröder en co.
7 kn. papier, 1 do. boeken, H. M. van Dorp.
1 kn. vruchten, Tiedeman en van Kerckem.
4012 vs. boter, 3 kn. kaas, 3 do. glas, Landberg Doucet de Bis en co.
4 kn. bier, Lebrat.
3 vs. boter, 3 coll. diversen, Schlosser.
1 kn. wijn, Zitter Rups.
100 vs. boter, 1 kn. glas, Order.
3 kn. diversen, Chausse Deolman en co.
2 kn. groentens, Batenburg.
53 kn. wijn, Hunter Houghen en co.
200 kn. manufact., 100 kn. drils, van Maanen en co.
1 kn. houtwerk, van der Burg Vriessendorp en co.
1 coll. galanterien, van Bial en ter Gouw.
150 keld. genever, 50 md. min. water.
20 led. loggers, Dammier en co.
1 kn. diversen, van Haren Noman en Koff.
8 kn. spiegels, B. Kopermit en co.
Voor Samarang.
100 vs. boter, 1840 keld. genever, 50 kn. wijn, 1 do. koopmanschapp., 2 do.
wasdoek, 98 do. manufact., 48 kn. do. 5 kn. diversen, 100 hammen.
Voor Soerabaja.
240 vs. boter, 5 kn. spiegels, 2 do. boeken, 75 do. wijn, 78 pakk. manufact.
30 kn. do. 6 do. drils, 15 do. diversen, 4 pakk. do. 3 kn. koopmanschapp.,
1 do. provisies, 21 pakk. touwwerk, 3 do. vruchten, 2 do. ijzerwerk, 3 va. do.
Uitvoer.
Naar Balie via Soerabaja per N. I. bark Henriette, gez. Robinson,
agt. Schimmelpenninck en co.
17 coll. gouv. goederen, Gouvernemen.
3 kn. manufact. uit entrep. Adam en co.
Naar Rieuw en Singapore per N. I. bark Alsmans, gez. Said
Moh. Bahasoan.
2148 pic. rijst, Geyagvoerder.
8 kn. doeken, Said Abd. Rachman Abesaker.
1 kn. doeken, 4 corg. slendangs, Said Als Boesten.
Naar Samarang per N. I. stoomb. Samarang Pacht, gez. Schoel,
agt. Levert en co.
4 kn. papier, 1 do. gordijnsped, 1 do. doerlas, 1 do. muif, 1 do. modewa-
ren, 3 do. roeswater, 3 koffers diversen, 1 do. rosinolie, Carapiet.
3 kn. diversen, J. Conrad en co.
12 kn. amphioen, 1 do. gouv. goederen, Gouvernemen.
Aan- en Uitvoer te Padang van den 7
tot en met den 28 Julij 1858.
Aanvoer.
Van Batavia per Amerik. brik Racon, gez. J. Crocker.
100 vn. visch, 30 doz. stoclen, 60 vn. meel, 7904 boss. rotting, 5000 ps. stroo-
zakken, 3 kn. regalen, Purvis en co.
Van Batavia en Samarang per Ned. schip Constantia Elisabeth,
gez. D. Legal.
187 kn. madapoll., 10 do. shirtings, 5 kn. drils, 4 kn. kain pandj., 1 do. lemo-
niasen, 12 do. cotonetten, 8 do. chitsen, 7 kn. aardewerk, 7 do. bladkoper, 3
kn. laken, 34 kn. sarongs, 30 do. ruwe katoen, 4 do. madapoll., N. H. M.
190 st. chitsen, 3 kn. kramersien, 2 do. valsch passement, 20 st. satein, 25 corg.
sarongs, 50 st. cotonetten, Purvis en co.
3 kn. can de cologne, 30 vs. spijkers, P. van Oversee en co.
26 krandsj. aardewerk, Order.
1 kn. Man. sigaren, eer Heij.
24 stoelen, Hietek.
1 krandsj. wagens en benzie tuigen, Wm. Townsend.
1 kn. boeken, P. van Geelen.
716 st. gedr. katoen, 900 wit do. 587 do. sarongs, 24 do. laken, 10 kn. en 15
crépé kruid, 8 kn. rijnwijn, 80 st. orlans, 4 kn. garen, 60 md. aardewerk,
24 kn. en 1 bl. manufact., 6 coll. ijzerwaren, H. van Rijksoversee en co.

1 kn. blaauw, 9 do. kas, 4 pic. kaganga, 219 corg. Gak Janda, 400 pakk.
medicijnen, 17000 st. Jav. sigaren, 352 corg. Eur. sarongs, 500 doz. hanglo-
tes, 200 do. bijtels, 158 vt. spijnter, 100 steil. stalenpanssen, 240 st. goen-
zakken, 530 corg. slendangs, 1800 st. madapoll., 180 corg. tjindies, 1 kn. valsche
goudraad, 4 1/2 pic. misoa, 100 keld. genever, Tjoa Lam.
1 kn. aardewerk, f 10,000 silv. munt, f 180,000 receptis, Pains Stricker en co.
482 vs. en 153 kn. koperen centen en div. goederen, Gouvernemen.
Van Batavia per N. I. stoomb. Padang, gez. Schipper.
100 corg. sarongs, 180 st. mousselines, E. Moormann en co.
4 vs. boter, 1 kn. vruchten op water, Troplong.
8 kn. Chia. ruwe zijde, 80 corg. batik doeken, 13 1/2 do. slendangs, 5 do.
sarongs, 18 do. tjindies, 20 st. Eur. chitsen, Ajidiet.
2500 st. madapoll., 40 pic. spijkers, 300 ps. Eur. doeken, 100 corg. slendangs,
100 corg. batik doeken, Lim Hea.
28 corg. tjindies, 3 do. muilen, 1000 ps. sp. matten, f 3850 silv. munt.
Ajidiet.
3116 st. tjindies, Pilsaen-Syme en co.
1000 stroozakken, 1 kn. echt goudraad, 1500 st. sarongs, Purvis en co.
80/m. percussions, 1 piano, H. van Rijksoversee en co.
1 kn. provisies, 1 do. diversen, P. van Oversee en co.
1098 st. goenizakken, 2500 stroozakken, 1 1/2 pic. garen, Pains Stricker en co.
30/m. Man. sigaren, 3 kn. kramersien, 30 corg. sarong, Andreas en co.
1 kn. regalen, 50 keld. genever, 1 do. chitsen, Voor Entrepot.
div. gouv. goederen, Gouvernemen.
500 st. madapoll., 50 marm. stoelen, 7 fl. witte verf, 103 corg. batik doeken.
Purvis en co.
2 va. bier, 3 kn. pistolen, 1 do. zadelwerk, Wm. Townsend.
5 kn. lijnwaden, f 4000 silv. specie, Ajidiet.
5 kn. lijnwaden, ijzerwerk en zadelwerk, Ajidiet.
11 kn. lijnwaden, ijzerwerk en zadelwerk, f 6000 silv. specie, Saisie.
1 kn. koopmanschapp. Magdoen.
23 zakk. tarwe, 72 kn. maders, 19 tonn. soja, 300 doz. hangloes, 1 kn. goud-
draad, 40/m. sigaren, 1 kn. koopmanschapp., 20 vn. arak, Tjoa Lam en Lie
Goe.
1 kn. misoa, 1 do. klatergoud, 2 pic. rotte kruid, 40 kn. thee, 10 vn. soja,
2 kn. ijzerwerk, Tjoa Toe.
95 corg. sarongs, 2 1/2 do. slendangs, 3 do. doeken, Said Aloewie Als.
1 kn. rijnwijn, 2 pic. rosinen, 10 doz. leijen, 5 gros speelkaarten, 50 doz.
ijzeren slendangs, 2 pic. misoa, 6 krandsj. aardewerk, 12 vs. ijzeren spijkers,
50 corg. slendangs, 1 kn. ijzerwerk en hagels, Oey Tam.
5000 stroozakken, 6 kn. wijn, 245,000 silv. munt, 138,000 receptis, f 40,000
silv. specie, Pains Stricker en co.
4 kn. glasruten, 8 do. manufact., 1 do. siroop, 1 do. vruchten op water, 1
do. soja, 2 do. josteeke, 1 do. provisies, 1 do. koopmanschapp., P. van
Oversee en co.
1 kn. siroop en cognac, 5 vs. boter, Societoi.
1027 1/2 corg. tjindies, Purvis en co.
2 kn. tjelles, Voor Entrepot.
1 kn. boeken, Leugelschap.
div. gouv. goederen en f 300,000 silv. specie, Gouvernemen.
Van Poeloe Pinang per Eng. schoener Dast, gez. Lim Poatam.
21700 st. Chin. aardewerk, 4 pic. laksa, 7 kn. thee, 4500 st. pajongs, 1 kn.
verf, 6 corg. tjawls, 24 pic. strieklak, 100 pic. Zw. ijzer, 2000 ps. sp.
matten, div. matrozen goederen, Gezagvoerder.
Van Sumanap per N. I. brik Sophia, gez. G. Schuit.
125 pic. zout, Voor Priaman.
Van Batavia per Amerik. schip Nightingale, gez. Peterson.
2597 pic. rotting, 1698 do. suiker, 996 do. gomelastiek, 3 do. notenmuskant,
3 do. foelie, 10/m. stroozakken, Voor Boons.
Uitvoer.
Naar Samarang per N. I. brik Salim, gez. Segal.
300 pic. koffij, Wm. Townsend.
300 pic. koffij, J. C. Giesker.
6 kn. rijnwijn, S. Joël.
180 pic. zw. peper, 50 do. cassia, Lim Thoe.
110 pic. benzoin, Tau Katsiang.
45000 boss. roko bladeren, 7 pic. karrij kruiden, Ajidiet.
f 1125 receptis, Magdoen.
54 pic. adijkers, 588 blikk. verf, 512 do. beschuit, Pains Stricker en co.
Naar New-York per Amerik. bark Van Couper, gez. Japkins.
6096 1/2 pic. notenmuskant, 9515 1/2 do. koffij, 288 1/2 do. rotting, Pains Stric-
ker en co.
Naar Batavia per N. I. stoomb. Padang, gez. Schipper.
16 thails stofgoud, Ajidiet.
200 pic. koffij, 30 do. peper, Purvis en co.
50 pic. koffij, Pains Stricker en co.
48 krandsj. suiker, C. Brodis.
1 kn. flanel, P. van Oversee en co.
Naar Nederland per Ned. schip A. R. Falck, gez. L. van Duin.
7999 1/2 pic. koffij, 198 do. rotting, 1615 1/2 pic. cassia, 962 st. koehuiden,
378 1/2 do. gutta percha, 63 katt. foelie, Pains Stricker en co.
500 pic. koffij, 559 1/2 do. zw. peper, N. H. M.
279 1/2 pic. gomelastiek, 251 st. buffelhuiden, 430 do. koehuiden, H. van
Rijksoversee en co.
500 pic. sagomeel, Purvis en co.
Naar Amerika per Amerik. brik Racon, gez. J. Crocker.
7500 pic. koffij, 314 do. rotting, 170 do. gomelastiek, 6 do. notenmuskant, Pur-
vis en co.
7204 boss. rotting, 35 pic. gomelastiek, Oude Lading.

Aangekomen Passagiers te
van den 7 tot en met den 10 Augustus
Met de Ned. Ind. bark Sara Elbonora, kapt. D. Schuyt.
Ransow en Mevr. Thims van Samarang.
Met het Ned. Ind. stoomb. Samarang Pacht, kapt. J. F. B.
mel Bado en echtg. Mejuvr. Buijn, de hh. Paoluga, Dorreps,
Casperus, Lichte, Beretti, Fievez, Casperus en Van Maanen
troepen van Samarang via Tagal.
Met de Ned. bark Jacoba en Christina, kapt. J. C. B.
Boers, Mejuvr. Beers, Mevr. Van Hulst en 3 d. chiters, M.
de hh. Munnick, Wouters, Van Rijst en Valkenot van Amsterd.
Met de Ned. bark Ballatrix, kapt. A. P. Sandberg, de hh.
Heighton, Helderling en dochter, Mejuvr. Kiel en 3 jonge j.
Amsterdam.
Met de Ned. bark Julie, kapt. R. Brum, de heer J. Van
sterdam.
Met de Ned. bark Antonia Geatruida, kapt. D. Forbes, de
van Rotterdam.
Met de Ned. bark Madura, kapt. Van Leeuwen, de hh. Brod-
van Rotterdam.
Met de Ned. bark Petronella Catharina, kapt. F. Hagen, de
en fam., J. Hempenius en fam., S. Sijbrandi, Mevrouw H.
A. Peano, P. Overhand, J. J. Rodenberg, Mejuvr. H. B.
Buessen met 3 bediende van Amsterdam.
Met het Ned. Ind. stoomb. ship Padang, kapt. B. J. Schipper.
art. Baron van Reede van Oudshoorn en fam., 1 Luit. der
hh. Ihler, Grans en Stolk, Mejuvr. Ferzenaar en Z. M. troepen
Bruchelen.

Vertrokken Passagiers van Batavia
van den 7 tot en met den 10 Augustus
Met de Ned. bark de Scheide, kapt. W. A. Wilton van Roer-
ron F. F. S. Van Benninghausen tot Heerlinghaven naar Rotterdam.
Met het Ned. Schip Cornelia, kapt. G. de Vries, de heer
Rotterdam.
Met het Ned. Ind. stoomb. ship Koningin der Nederlanden,
de hh. Van Coeverden en fam., Van den Berg, Coblijn, Heijden-
naar Muntok en Palembang, de hh. F. Bogardt, baron H.
Doorn, de Wolf van Westendorp, La Roche, Hartveld, J. V.
Anthoon en J. Racole en Mejuvr. A. C. en C. F. Schmidhander.

CORRESPONDENTIE.
Vraag.
Een inwoner van Batavia wenschte gaarne
of de Militaire reglementen den bataillon
danten veroorloven, met hunne troepen, ge-
wandelingen, de geheele breedte van den v.
slaan, waardoor de passage gestremd wordt
bij zoodanige ontmoeting verplicht te wachten
de troepen gepasseerd zijn, dat, vooral wanne-
lutiën op den weg uitvoeren, wel eens lang-
houden. Wij wijzen nog niet eens op het
dezer zaak, met het oog op de vele kwalijk ge-
of schichtige rijtuipaarden.
Wanneer de reglementen dit veroorloven,
eerbiedig de vrijheid, het Gouvernemen op
standigheid opmerkzaam te maken, met ver-
andering, zoo dit mogelijk is. Veroorlof-
glementen het niet, dan zouden de Hll. batail-
mandanten den vrager en zeker nog menige
hem verplichten, door de passage op 's Heer
niet te streunen.

De redactie van dit blad vermeent zeker
dat bij garnizoens-order bepaald is, dat de
den weg steeds moet worden open gelaten.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BAT